יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT פרייז 15 גראשען (טאבעלע פון דער מלוכה-לאטעריע — זעה זייט 3) היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 8 | Łódź, Wtorek, 9 stycznia 1934 r. | צוועלפטער יאהרגאנג | לאדז, דינסטאג, כ״ב טבת תרצ״ד | № 8

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

געשאפען א פוילישע פרא-פאלעסטינא-קאמיטעט

וואַרשאַ, 8 (יט"א טעלעפאָניש)

אין זיצונגס-זאַל פון סענאַט איז פאָרגעקומען די קאָנסטיטואירענדע זיצונג פון פוילישען פראָ-פאַלעסטינא-קאָמיטעט. ביים פרעזידיום-טיש זענען געזעסען: פירשט לובאָמירסקי, געוו. אויסערן-מיניסטער זאַלעסקי, גענעראַל דרעשער, פרעזידענט פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע נחום סאָקאָלאָוו און רעדאַקטאָר מאַקאַרטשעק.

מיט אַ גרעסערע רעדע איז אַרויסגעטרעטען פירשט ליבאָמירסקי, ער האָט אונטערגעשטראָכען סאָקאָלאָוו'ס אָפּפערוויליגע אַרבייט פאַרן ארץ-ישראל-אויפבוי. דער רעדנער האָט דערביי בעמערקט, אַז פוילען'ס אינטערעס פאַר ארץ-ישראל איז נישט בלויז צוליב די קריסטליכע הייליגטימער, וואָס געפינען זיך אין ארץ-ישראל, נאָר אויך צוליב דעם טעטיגען אנטייל פון די פוילישע יודען אין אויפבוי פון ארץ-ישראל.

פרעז. סאָקאָלאָוו האָט אין זיין רעדע געדאַנקט די פוילישע רעגירונג אינם נאָמען פון דער יודישער „אַגענץ" און פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע פאַר די אונטערשטיצונגען. די רעדע האָט פרעז. סאָקאָלאָוו געענדיגט מיט אַ ברכה פאַר פוילען.

אויפן פאָרשלאַג פון פּאָרוויצער איז בעשלאָסען געוואָרען צו שאַפען אַ פראָפּאַלעסטינע קאָמיטעט.

עס זענען דערהאַלטען געוואָרען בעגריסונגען פון די פראַנצויזישע און ענגלישע פראָפּאַלעסטינא-קאָמיטעטען, פון פּראָפעסאָר אלבערט איינשטיין, יודישע אגענץ א. אנד.

דער פראָ-פּאַלעסטינא-קאָמיטעט האָט זיך קאָנסטיטואירט אונטערן פאָרזיץ פון פירשט לובאָמירסקי. מיטגלידער זענען: גענעראַל ראַשעווסקי, פּראָפעסאָר קאָנטשינסקי, פראָפ. ראָפּטאַשינסקי, גענעראַל-סעקרעטאַר — רעד. מאַקאַרטשיק. נחום סאָקאָלאָוו איז געוועהלט געוואָרען אַלס עהרען-מיטגליד.

דער פראָ-פּאַלעסטינא-קאָמיטעט האָט אַרויסגעשיקט בעגריסונגען צום מלוכה-פּרעזידענט מאָשטשיצקי, מאַרשאַלעק פּילסודסקי און צום אויסערן-מיניסטער בעק.

אין דער זיצונג האָבען זיך בעטייליגט אַ חוץ די אויבענדערמאָנטע אויך דער מלוכה-סעקרעטאַר פון אויסערן-מיניסטעריום שטעמבעק, מיניסטער שעצעל, נאַטשעלניק גוויאַזדאָווסקי, דעפּ. פאַניקאָווסקי, סענ. קאַמיענעצקי, גענ. אָרלישט דרעשער, גענ. קוואַשנעווסקי, גענ. קאַנאַראָווסקי, נאַטשעלניק סובענעק—סיכאַצקי א. אנד.

——:00:——

ד"ר גאטליב נעמט איבער דעפ. גרינבוים'ס סיים-מאנדאט

וואַרשאַ, 8 (טעלעפאָניש)

פון די ציוניסטישע קרייזען גיט מען איבער, אַז עס איז אָנגעקומען אַ תשובה פון ה' פאַרבשטיין, אַז ער וויל נישט איבערנעהמען דעם סיים-מאַנדאַט פון דעפּ. יצחק גרינבוים.

צוליב דעם, וואָס אדוו. הארטגלאס וויל אויך נישט איבערנעהמען דעם דאָזיגען מאַנדאַט, איז בעשלאָסען געוואָרען דעם סיים-מאַנדאַט איבערצוגעבען דעם ד"ר גאָטליב, וועלכער געפינט זיך דער פירטער אויף דער ליסטע.

ד"ר גאָטליב האָט שוין צו דעם געגעבען זיין הסכם.

סענסאציאנעלע ערקלערונג פון פרעמיער מאקדאנאלד

לאָנדאָן, 8 (ספּ. טעל.)

אין אַ פריוואַטען געשפּרעך האָט דער ענגלישער פּרעמיער מאַקדאָנאַלד ערקלעהרט, אַז אין דער נאָהנטסטער צייט וועט די רעגירונג ווידער העכערן די מלוכה-שטיצע פאַר אַרבייטסלאָזע, וועלכע זי איז געווען געצוואונגען צו פערקלענערן אויף 15 פּראָצענט אין דעם שווערען יאָהר פאַר די ענגלישע פינאַנסען 1931.

עס וועלען אויך ווערען געהעכערט די לוינען פון אַלע מלוכה-בעאַמטע, וועלכע האָבען געמוזט געשניטען ווערען אין דער קריזיס-צייט.

פון דער דאָזיגער ערקלעהרונג דרינגען אַרויס די לינקע עלעמענטען, אַז די רעגירונג פּראָיעקטירט הערבסט-צייט דורכצופיהרען נייע פּאַרלאַמענט-וואַהלען און די הבטחות אויף בעסערע צייטען זענען אַזא מין פּאָליטישער טריק מצד דער רעגירונג צו געווינען די סימפּאַטיעס ביי די וועהלער.

הזכרה.
דאנערשטאג, דעם 11 יאנואר 1934 (כ"ד טבת) 11 פריה צו דער ערש-ער שמערצליכער יאָהרצייט פון אונזער אונפערגעסליכען מאַן און פאָטער
דוד טענענבוים ז"ל
קומט פאָר אויפן בית-החיים אַ הזכרה. אַלע קרובים, פריינד און בעקאַנטע ווערען געבעטען צו קומען.
פרוי און קינדער.

מיין אויפריכטיגסטען מיטגעפיהל דריק איך אויס דעם ה' פ. באַדעל צוליב'ן טויט פון זיין מוטער
פייגע נ"ע
זיים געטרייסט מיט די טראַויריגע ווערטער המקום ינחם אותו בתוך שארי אבילי ציון וירושלים.
יהודה לייב ווערדיגער

צו דער פערלאָבונג פון
ה' יאנאס פראָוו
מיט פרל.
סאלאַ צוקערמאַן
גראַטולירען מיר הערצליך און ווינשען פיל גליק.
נטע הובערמאן
און פאמיליע.

צו דער חתונה פון מיין פריינד
איטשקע ארזענאיוסקי
מיט פר' אדעלא רישפאן
ווינש איך פיל גליק און אַ גוט צוזאַמענלעבען
יודא ווישאַגראַצקי
צייטונגס-פערקויפער
גשאַמיעסקא 2.

צו דער האָכצייטס-פייערונג
פון מיין ליבע פריינדין
אדעלא רישפאו
מיט ה' יצחק אזשענאווסקי
גראַטולירע איך הערצליך און ווינש זיי פיל גליק.
יצחק באלדערמאַן.

שיטלען
צו בעקומען
קערש,
סקווערא 15

בילייד.
דעם ג' סעקרעטאר פון דער יודישער קהלה אין לאדז
ה' פ. באדעל
צוליב'ן טויט פון זיין ליבער
מוטער נ"ע
דריקט אויס אַ הארציגן מיטגעפיל
פאַמיליע טענענבוים 83

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דעם סעקרעטאַר פון דער יודישער קהלה ה' פנחס באַדעל צוליבען טויט פון זיין
מוטער נ"ע
מענדעל רייבענבאך.

כעמיש-באַקטעריאלאגישער לאבאראטאריום
מ. שאץ
לאדז, פעטריקאַווער 37.
טעל. 230-85
פיהרט אדורך זעמטליכע ערצטליכע אַנאַליזען פון אורין, בלוט, פלעגמע, א.א.

וויכטיג פאַר דער לאָדזער בעפעלקערונג
דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט, אַז איז ערעפענט געוואָרען דאָס
אמבולאטאריום
ביים פעראיין „עזרת עניים"
נאַדלודקא 8, טעל. 153-99
וואו ס'ווערט ערטיילט מעדיצינישע הילף אויפ'ן אָרט פון 9 פריה ביז 7 אָוו. שיקט אַרויס דאַקטוירים - ספּעציאַליסטען
מיט וויזיטען אַהיים
ווי אויך דענטיסטישע הילף
ואַשטשעפּקעס אין דער אמבולאַטאָריע און אויסער דער אמבולאַטאָריע פאַר אַ מינימאַלען אָפּצאָהל נעהמט אויך אָן געבורטען און אַלע אַרט אַנאַליזען. מינימאַלע אָפּצאָלונגען.
די פערוואַלטונג.

מעלדונג.
די פערוואַלטונג פון 2-טען קליינ-הענדלער-פעראיין (אַלטשטאָדט 10) מעלדעט דער עפענטליכקייט, אַז מיר האָבען קיין שום שייכות מיט דעם איבערגעהען פון פרעזעס מענדל מינץ צו דער פאָלקס-פּאַרטיי. גלייכצייטיג מעלדען מיר, אַז אונזער פעראיין בלייבט ווייטער אונפּאַרטייאיש.
מיט אַכטונג
די פערוואַלטונג פון 2. קליינ-הענדלער-פעראיין, אַלטשטאָט 10
82

די לעצטע טעג
אויף פיעטריקאווער 59
געוו. „Rogów"
פון גרעסטען אַנאַטאָמיש-פּאַטאָלאָגישען
מוזעאום
וואָס בעזיצט 6 אָפּטיילונגען, איבער 1000 עקספּאָנאַטען, זעלטענע נאַטור-ערשיינונגען פון דער וועלט ווי: צוויי צוזאַמענגעוואַקסענע קינדער (Sjami) אַ ציקלאָפּ מיט איין אויג, אַ קינד מיט 2 פנים'ער א. ז. וו.
אָפען טעגליך פון 11 פריה ביז 11 אָוו.
איינטריט נאָר 50 גר.
פאַר קינדער—25 גר.

סטאַרשי פעלדשער
A. Neumark
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
28 פּאָלודניאָווא 28
טעלעפאָן 163-46 !
נעמט אָן פון 8.30–10 פריה און 2–4 נ.מ.
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען

פאַר גאלד,
ביזשוטעריע
און לאמבארד-קוויטעם צאָהלט די העכסטע פרייזען
איזידאָר פיאַלקאַ
פיעטריקאַווער 7.

די סטאוויסקי = פאנאמע
וואס האט אויפגעשטורעמט גאנץ פראנקרייך
די פאנאמע האט דערפיהרט צו א גרויסע פאליטישע סקאנדאל. —
מען דערווארט די דימיסיע פון דער פראנצויזישער רעגירונג

פאריז.

אין פאריז איז ענטדעקט געווארען א נייער פינאנץ-סקאנדאל. עס האנדעלט זיך וועגען דעם, אז די „באנק די קרעדיט מוניסיפאל" פון דער שטאדט באיאן, האט ארויסגעלאזט אין פעקעלע באנען אין ווערט פון אונגעפעהר 170 ביז 180 מיליאן פראנק אהן שום דעקונג. דער פיהרער פון דער באנק א רוסישער יוד סטאוויסקי איז אנטלאפען מיט א טאג פריהער איידער די אפערע איז ענטדעקט געווארען.

צו וואס וועט דערפיהרען דער אונגערהערטער סטאוויסקי-שווינדעל? — יעדער טאג ברענגט אונז געוועהנליכע נייעס און די צאהל הויכגעשטעלטע פערזענליכקייטען אויף וועלכע מען ווייזט אן מיט'ן ווינק אז זיי האבען געשטיצט סטאוויסקי'ן, וואקסט כסדר, מען צעהלט די בעשווינדעלטע סומעס: — שוין איבער א האלבען מיליארד פראנק. מען האט אויפגעפונען כמעט סטאוויסקיס קאסעס, די זענען ליידיג. טאקע איבנאנציע ליידיג, מען זוכט איהם, אבער ער איז שוין ווייט. אדער אפשר גאר באהעלטעט, עס ווערט דער גרעסטער שווינדעל פון אונזער צייט, די שפאנונג איז אונגעהייער און מען ווארט מיט איינגעהאלטענעם אטעם.

— וואו איז באמת פארמישט אין סטאוויסקיס מעץ?

בעת די רעוויזיע אין דער אספעקוראציע-געזעלשאפט האט מען דא"ט געפונען פיל וויכטיגע דאקומענטען וועלכע וועלען קענען ליינען דער ווייטערדיגער אויספארשונג. די קאמפאניע פעולירט אממייסטען אין דער סטאוויסקי-אפערע ווייל זי איז בעשווינדעלט געווארען אויף גאנצע 23 מיליאן פראנק.

די קאמפאניע האט עס זיך אממייסטען פערגעמען מיט'ן פערקויפען די אקציעס פון דער שטאדט באיאן. אמער דער דירעקטאר פון דער אספעקוראציע-געזעלשאפט האט ערקלערט, אז די אספעקורירטע קליענטען האבען גארנישט וואס מורא צו האבען פאר זייער געלד. די קאמפאניע האט ריזיגע רעזערווען, וועלכע מאכען אויס איבער 200 מיליאן און אין די ארטיגע אקציעס אנגאזשירט מען באר די פרייע געלדער. בכלל ווערען 40 פראצענט פלאסירט אין חובות, 25 אין פערשידענע פערדען-אקציעס און דאס איבעריגע אין מלוכה אקציעס גאראנטירטע דורך דער רעגירונג, די געזעלשאפט בעפינט זיך אונטער דער דירעקטער קאנטראל פון דער מלוכה און דאס קויפען די אקציעס פון א מוניציפאליטעט-באנק איז מיט דער רעגירונגס הסכמה. אלוא די רעגירונג זאל מוזען אפצאהלען די בעשווינדעלטע אספעקוראציע - געזעלשאפט?

ווי עס ווייזט זיך ארויס האט סטאוויסקי געהאט גענוג צייט צו אנטלויפען. וועגען שווינדעל האט מען זיך ארומגעטראגען דעם 20-טען דעצעמבער. מען האט אנגעהויבען נאכזוכען און אין 3 טאג ארום האט סאשא סטאוויסקי זיך ארומגעטראגען אז דאס מאל וועט ער נישט קענען פערגלעטען דעם שווינדעל און מען דארף אנטלויפען. ער האט אנגעהויבען איינפאקען דינגע וואליזקעס-

אבער דער בעפעהל צו ארעסטירען איהם איז ערשט ארויסגעגעבען געווארען דעם 28-טען דעצעמבער.

אלזא, ער האט געהאט גענוג צייט צו אנטלויפען.

בפרט, אז מען דערצעהלט נאך פאלגענדע געשיכטע.

סטאוויסקי האט באכהעם ווי ער איז ארויס אין 1926 פון טורמע, בעקומען א קארטע כדי א פאליציאישען געהיים-אגענט, ער איז געווארען א איינפארמאטאר פון דער פאליציי. מיט דער קארטע פלעגט ער אפט קומען אין די רייכע קאזינאס וואו ער פלעגט שפילען אויף ריזיגע סומעס. איידער דער סקאנדאל איז אויסגעבראכען, איז געקומען צו איהם א פאליציי-אגענט און געפאדערט ער זאל אפגעבען זיין קארטע. סטאוויסקי האט אפגעגעבען, אבער ער האט פערשטאנען וואס עס גרייט זיך פאר איהם. ער איז גלייך נישט געווארען.

עס ווייזט זיך ארויס, אז דער דירעקטאר פונ'ם באיאנער מוניציפאל באנק ה' טיסיע, איז געבליבען געטריי זיין בעל-הבית, ביז לעצטער מינוט ער האט אין מאמענט ווען מען איז איהם שוין געגאנגען ארעסטירען, ווען ער האט נישט געקענט צווייפלען אין דעם, וואס איהם ווארט דאך בעזורזען איבערשיקען זיבען קעסטלעך מיט צירונג, דימענטען און געלד, די קעסטלעך זענען אנגעקומען קיין פאריז דעם 23-טען דעצעמבער.

דעם זעלבען טאג איז טיסיע ארעסטירט געווארען. דעם זעלבען טאג איז אויך פערשוואונדען געווארען סטאוויסקי מיט'ן צירונג באטירליך.

צוויי טאג באכהעם ווי דער שווינדלער איז שוין געווען אנטלאפען איז נאך זיין פרוי געווען, אין פאריז. ערשט דעם 25 דעצעמבער האט זי אפגעזאגט איהר רייכע וואוינונג אויף שאמז עלי זיי. די בילדע קינדער האט זי ערגעץ אפגעשיקט און אליין איז זי איינגעשטיגען אין א רייזען-אויטא און אפגעפאהרען אין אן אונבעוואוסטער ריכטונג.

מען שטעלט די פראגע: צי האט סטאוויסקי נישט אנגעהערט צו דער מעכטיגער ענגלישער שפיאנאזש-ארגאניזאציע? — זאל ער גאר זיין א שפיאן?

און אויך וויפיל איז ריכטיג דער קלאנג וואס דער „פאפולער" גיט איבער אז סטאוויסקי איז געווען היטלער'ס א געהיימער אגענט אין פראנקרייך און האט דא ארגאניזירט די פראפאגאנדע אין דעם פראצעס?

מען ווארט אויף ווייטער'ע סענסאציאנעלע ארעסטען, וואס וועט דער אונגעוועהנליכער שווינדעל נאך ברענגען? בישט איין אנגעזעהענער פאליטיקער וועט א צובראכען זיין קאריערע. מען ווארט נאך אויף נייע ענטדעקונגען. מען ווייסט נאך ווייט נישט אלץ און די שפאנונג איז געוואלדיג.

פאריז.

די אויפרעגונג אין די פארלאמענטארישע קרייזען וואקסט צוליב דעם סקאנדאל סטאוויסקי. פרייטאג איז בעקאנט געווארען אז נאך 4 אינטערפעלאציעס זענען אריינגעטראגען געווארען צו דער רעגירונג. די דעפוטאטען ווילען וויסען, ווי אזוי מען האט בעקענט דערלאזען, אז סטאוויסקי וועלכער איז שוין געווען בעקאנט אלס שווינדלער זאל קענען האבען אזעלכע מעכטיגע פריינד, ווי ער האט געהאט.

בעראטונגען ביים פרעמיער און ביים יוסטיץ-מיניסטער

דער פרעמיער שאטאן האט געהאט א קורצע בעראטונג מיט'ן פרעזידענט פון דער רעפובליק. באלד נאך דעם האט דער פרעמיער אויפגענומען דעם קאלאניען-מיניסטער דאלימיע, וועלכען די פרעסע בעשולדיגט אז ער זאל האבען געגעבען זיין רעקאמענדאציע, בעת ער איז געווען ארבייטס מיניסטער, די אפעריסטען פון באיאן.

נאכען דאלימיע איז אנגעקומען אין איבערן-מיניסטעריום איז ער געווען בלאס און האט זיך געמוזט צוזעצען אויף א ווילע, ווייל ער האט שיער נישט געחלשט. זיין געשפרעך מיט'ן פרעמיער האט געדויערט א שעה צייט, ער איז נאך דעם אפגעפאהרען אין זיין מיניסטעריום, און האט צום צווייטען מאל געמאלדען זיך צום פרעמיער מיטברענגענדיג א רייהע דאקומענטען פון וועלכע עס איז צו זעהן אז ער האט געהאנדעלט געזעצליך. דאס האבען אגב בעשטעטיגט אין זייערע קאמוניקאטען אויך דער מיניסטער לאמורע און דער פינאנץ-מיניסטער באנע.

דער פרעמיער שאטאן האט ארויסגעלאזט א קאמוניקאט אין וועלכען עס ווערט בעשטעטיגט אז דאלימיעס האנדלונגען זענען געווען געזעצליך.

אפיסעל שפעטער האט מען געמאלדען, אז דער קאלאניען-מיניסטער נישט וועלענדיג שטערען דער רעגירונג און כדי צו קענען פריי פערטיידיגען זיך, האט בעשלאסען אז ער וועט איבערגעבען זיין דעמיסיע דעם מלוכה-פרעזידענט.

אין דער „זעלבער" צייט האט דער וויצע-מיניסטער מארקאמב אפגעהאלטען א לענגערע בעראטונג מיט'ן דעפוטאט באנא", וועלכער זאל אויך זיין פערמישט אין דער אפערע.

דער יוסטיץ-מיניסטער רענאלדי האט פון זיין זייט אפגעהאלטען א רייהע בעראטונגען מיט די פראקוראטורען.

פאריז.

דער טומעל ארום דער ריזיגער אפערע פון סטאוויסקי ווערט פון טאג צו טאג אלץ גרעסער אלע מאל ווערט מען געוואויר נייע פרטים וועגען דער אויסטערגעוועהנליכער געשיקטקייט פונ'ם געניאלען אפעריסט וועלכער האט ארומגעפיהרט א וועלט ביי דער נאז...

ס'ווייזט זיך, בעמליך ארויס אז סטאוויסקי, וועלכער איז א רוסישער יוד האט אין 1926 אויך בעוויזען אזא „קונצשטיק" און בעשווינדעלט א ריזיגע באנק אין בודאפעשט אויף א גרויסער סומע. די פאליציי האט איהם טאקע געהאט ארעסטירט. באר ס'איז איהם געלונגען צו בעפרייען זיך א דאנק דעם וואס ער האט זיך אין געריכט געמאכט משוגע...

ביז איצט איז נאך נישט געלונגען צו דערגעהן וואו דער געניאלער שווינדלער האלט זיך אויף.

„פארי סואר" גיט אבער איבער א סענסאציאנעלע ידיעה אז סטאוויסקי איז גארנישט אנטלאפען פון פאריז און ער געפינט זיך ווייטער אונטער א שטארקער שוץ פון זיינע פראטעקטארען. ער זאל אפילו ווערען געהיטען דורך דער פאליציי. פאר וועלכע ער האט איינגעגעבען „הוליגאנקעס" כדי ביי די זיך איינצושאפען צוטרוי אלס גרויסער פינאנסיסט.

דער פרעמיער שאטאן וועלכער וויל בעשטראפען די שולדיגע אין דער אונגלויבליכער אפערע האט טעלעגראפיש ארויסגערופען פון איטאליען דעם פאריזער פאליציי-פרעפעקט וועלכער ווילט דארט אויף אורלויב, כדי אויפצוקלערען דעם פלאנטער פון סטאוויסקיס אפערע.

ווי מען זעהט פאר אין די פאליטישע קרייזען זאל סטאוויסקיס אפערע ברענגען צו דער דעמיסיע פון שאטאנס קאבינעט.

פאריז, בעסטען האט די פאליציי בעקומען א ידיעה אז סטאוויסקי האט זיך דעם 1-טען און 2-טען יאנואר געפונען אין א ווילע אין דער טיף פערשניישטער בעגענד ספרוהאו סאוואי. דעם, דריטען יאנואר איז ער פון דארט אנגעפאהרען

פאריז, 8. (ספ- טעל.)

די פאליטישע סיטואציע אין צוזאמענהאנג מיט דער באיאנער אפערע ווערט וואס ווייטער, אלץ מעהר אנגעשטרענגט.

„פטי פאריזיען" האלט אז מען דארף דערווארטען נאך היינט די דימיסיע פון שאטאנס קאבינעט. מע ווערט אזוי, ווי מען גיט איבער, שאטאנען ווייטער איבערגעבען די מיסיע צו שאפען דעם נייעם קאבינעט. עס וועלען געמאכט ווערען געוויסע ענדערונגען אין דער נייער רעגירונג. הערייא זאל איבערנעהמען די טעקע פון אויסערן-מיניסטעריום פאל באנקור — יוסטיץ מיניסטער און וויצע פרעמיער.

אין די פאליטישע קרייזען רעכענט מען אז שוין דאנערשטאג וועט זיך די נייע רעגירונג פארשטעלען דעם פארלאמענט און אז די רעגירונגס-דעקלאראציע וועט אבווייזען אויף דער אויפגאבע פון דער רעגירונג צו ליקווידירען די שעדליכע פאלגען פון דער באיאנער אפערע און געזונד צו מאכען די פערהעלטעניסען אין די פינאנץ-אינסטיטוציעס.

פאריז, 8. (ספ- טעל.)

היינט פריה האט פרעמיער שאטאן אפגעהאלטען א לענגערע קאנפערענץ מיט'ן פאריזער פאליציי-פרעפעקט, ווי מען שטעלט פעסט זאלען געמאכט ווערען רעפארמען אין דער פראנצויזישער פאליציי.

פאריז, 8. (ספ- טעל.)

אויף דער היינטיגער זיצונג פון פראנצויזישען מיניסטעראט קאבינעט האט פרעמיער שאטאן איבערגעגעבען פרטים וועגען די אפערע אין באיאן. דער פרעמיער האט אויך אנגעוויזען אז עס מוז אדורכגעפיהרט ווערען א שטרענגע אויספארשונג און אז די אדמיניסטראטיווע געריכטליכע אינספעקציע און די פראקוראטור מוזען שטעהן אויף דער וואך, אפצוהיטען עס זאלען נישט געמאכט ווערען קיין גרייזגשעצונג און פעהלערען ביי דער אויספארשונג און געגען אזעלכע פאלען זאלען אנגענומען ווערען די שטרענגסטע סאנקציעס

פאריז, 8. (ספ- טעל.)

דאנערשטאג וועט ער אנגענומען אינטערפעלאציעס וועגען דער אפערע אין באיאן.

נאך דער זיצונג פון מיניסטער-קאבינעט איז דער פרעמיער שאטאן אוועק צום רעפובליק-פרעזידענט און איהם איבערגעגעבען א בעריכט פון דער באיאנער אפערע.

די לאנד-קאנפערענץ פון דער „אגודה" אין פוילען

ווארשא, 8. (טעלעפאניש).

אויף דער זונטאגדיגער נאכט-זיצונג האט נאך געהאלטען א רעפעראט דער ל. מינצבערג איבער דער פאליטישער לאגע.

בעכטען אין

צווייטער טאג

פון דער קאנפערענץ זענען געקומען נאך אנ'ערך דריי הונדערט דעלעגאטען, צוזאמען זענען שוין פאראן העכער טויזענד דעלעגאטען.

די גאלעריע איז פול געווען געפאקט און די ענגשאפט איז געווען גרויס.

אין די בעדינדע צימערען האבען געארבייט די קאמיסיעס, איינגעטיילט פאר די ענינים פון פאליטיק, חזוק הדת, ארץ ישראל, קהלות, דבוק א. ד. גל. האלב 11 א זייגער עפענט ר' איטשע מאיר לעווין די זיצונג און גיט איבער דעם פארזיץ דעם פראפעסאר מאזור. נאכ'ן רעפערירט פראפעס מאזור וועגען דער לובלינער ישיבה.

דער רעפערענט פיהרט אויס, אז דער גייסטיגער מצב פון דער ישיבה איז א אויסגעצייכנעטער באר דער מאטעריעלער מצב איז א זעהר קלאגעדיגער. בעזונדערס האט זיך די לאגע פערערגערט אין דער ישיבה נאך דער פטירה פון לובלינער רב שפירא זצ"ל. מען דארף דעריבער אנשטרענגען אלע כוחות אויסצובעסערען די מאטעריעלע לאגע פון דער לובלינער ישיבה.

עס ווערט דערויף פארגעלעגט א טעלעגראפישע בעגריסונג פון ענגלישען קאנסול אין ווארשא. וועלכער ווינשט דעם צוזאמענפאהר ערפאלג.

די דאזיגע בעגריסונג ווערט אויפגענומען ציזאממענפאהר אויסגעטייטשט אז אין די ענגלישע רעגירונגס-קרייזען האלט מען פון דער ארץ ישראל ארבעטאציע פון דער אגודה.

הרב לעווין מאכט דאן הזכרות די נפטרים, רבנים און רבנים, און רעדט וועגען יציאה פון די בעזונדער".

דער קריגקער רב רעדט וועגען חזוק הדת, ער רעדט וועגען שמירת שבת. וועגען אנשאפען דעם זונטאג-רוה, מאנדעלט די יידישע פאבריקאנטען וועלכע ווילען נישט האלטען קיין יידישע ארבייטער, רופט צו בעקעמפען די ווינקעל-שוחטים און צו ארגאניזירען א שטרענגע השגחה איבער כשרות.

דער שעדליצער רב רעפערירט וועגען ישיבות און למוד התורה. ער בעקלאגט זיך אז מען זארגט נישט פאר די תלמידים אין די ישיבות. בעזונדער'ס איז גרויס די נויט צווישען די תלמידים אויף די קרעסען, אין די ישיבות הערט געלערנט תורה... באר מען הונגערט. דער רב רופט דעריבער צו בעזארגען די תלמידים מיט אלעם נויטיגען.

פרנס זישע פרידמאן רעפערירט וועגען ערציהונג און ווארפט פאר דער אגודה, אז זי פיהרט אריין אין די ישיבות „באר "איגענע",

הערמים איז געשלאסען געווארען די פארמיטאג-זיצונג.

בעת דער הפסקה האבען די פועלים אפגעהאלטען א גרעסערע בעראטונג און אנגענומען פערשידענע בעשלוסען בנוגע זייער טאקטיק אויף דעם צוזאמענפאהר.

די נאכמיטאג-זיצונג

האט זיך געעפענט פינף א זייגער פארנאכט אונטערן פארזיץ פון וויצע-פרעזעס הענעך בערגער (לאדז).

דער פארזיצער לעזט פאר בעגריסונגען פון דער ירושלימער אגודה, פון סאדיגערער רבי און פון מאדזשיצער רבי א. אנד.

נאכדעם האבען זיך אנגעהויבען די דעבאטען.

די צעירים גרייפען אן דעם צ. ק.

רבנים רעדען וועגען דער עפידעמיע פון גנבענען ספר תורות.

פרעזעס פון לאדזער קהל-ראט פישעל ליבערמאן פראטעסטירט געגען בעשמוצען דעם ראדאמער רב קעסטענבערג. און זאגט, אז מען דארף איהם שיצען.

דער יאווארזשנער רב בעקלאגט זיך אז מען זארגט ווייניג וועגען יונגען דור-

א"ל אנגס רעדט וועגען „בית יעקב".

פרנס פרידענזאן רעדט וועגען „בנות אגודת ישראל.

צום סוף רעדען נאך דער זלאטשאווער רב און הרב לעווין.

* * *

די דעלעגאטען פון די לאדזער „פועלי אגודת ישראל" זענען: פרנס ד. צ. זילבערשטיין, ראטמאן י. פילזער, ה. י. צוערבוים, פ. לאנדענבערג, י. דייטש, ד. באמאק, נ. נוסבוים, א. ליס, א. ראזענבערג, משה ראבינאוויטש א.א.

פראקלאמירען א מאנדזשורער קעניגרייך

לאנדאן (ספ. טעל.)

פון טשאנג-טשין איז מען מודיע, אז מאנטאג דעם 15 טן יאנואר וועט פראקלאמירט ווערען דאס מאנדזשורער קעניגרייך.

די פארבערייטונגען פון קרוינען דעם קעניג פו-יי זענען שוין פערענדיגט.

די יאפאנישע רעגירונג בעמיהט זיך צו בעווענען דעם רעגענט פו-יי, ער זאל חתונה האבען מיט א יאפאנישע פרינצעסין, כדי אויף אזא אופן צו פערשטארקען די פערבינדונג מיט יאפאן.

געשלעג אין שפאנישען פארלאמענט

מאדריד 8 (ספ. טעל.) די צייטונגען זענען פול מיט בעשרייבונגען וועגען דער לעצטער זיצונג פון די קארטעזען (שפאנישער פארלאמענט) וועלכע האט בעטראגען אנ'אויסערגעוועהנליך-שטורמישען כאראקטער. ווען א פארשטעהער פון די רעכטע האט אנגעהויבען צו רעדען וועגען דעם, אז מען וואלט געדארפט אין שפאניען צוריקשטעלען די מאנארכיע, איז אויף די בענק פון די לינקע געווארען אזא מהומה, אז דער רעדנער האט געמוזט איבעררייסען זיין רעדע.

ווען דער פרעזידענט האט געגעבען דאס ווארט דעם ווייטערדיגען רעדנער, אויך א רעכטען — האט זיך אויף די בענק פון די לינקע פלוצלינג אויפגעשטעלט דער סאציאליסטישער דעפוטאט אלווין, וועלכער האט ארויסגעכאפט א רעוואלווער און בצוואלט דערשיסען דעם רעדנער: זיינע קאלעגען האבען איהם אבער אנגעכאפט ביי די הענד און מיט שווערער מיה ביי איהם ארויסגעצויגען דעם רעוואלווער:

באלד נאכ'ן דאזיגען אינצידענט איז אין זאל געווארען אנ'אונגעהויערער טומעל. צווישען די רעכטע און די סאציאליסטישע דעפוטאטען איז אויסגעבראכען א פערביטערטע געשלעג, בעת וועלכען פיל דעפוטאטען זענען שטארק צובלוטיגט געווארען. די וואכטערע האט געדויערט א לענגערע צייט. ענדליך איז דער פארלאמענט-וואך געלונגען זי צו ליקווידירען. דאן האט דער פארזיצענדער איבערגעריסען די זיצונג.

מאסקווא און פאריז אונטערהאנדלען
די סאוויעטען זאלען מיטארבייטען מיט דער פעלקער-ליגע

לאנדאן, 8 (ספ. טעל.)
דער ספעציעלער קארעספאנדענט פון „דיילי העראלד" ברענגט די סענסאציאנעלע ידיעה, אז צווישען מאסקווא און פאריז פיהרען זיך אונטער-האנדלונגען איבער די בעדינגונגען, לויט וועלכע די סאוויעטען זאלען צוזאמענארבייטען מיט דער פעלקער-ליגע.
מוסאליני זאל האבען געשיקט קיין מאסקווא אנ'איינלאדונג, די סאוויעטען זאלען שיקען זייער פארטרעטער קיין רוים, זיך צו בעטייליגען אין גע-שפרעך צווישען מוסאליני און מיניסטער סיימאן.
מאסקווע האט אבער נישט געשיקט קיין דע-לעגאט קיין רוים.

פערבאטען נאציאנאל-סאציא-ליסטישע פערזאמלונגען אין אונגארן
בודאפעשט, 8 (יט"א טעלעגראפיש)
די אונגארישע רעגירונג האט פערבאטען נא-ציאנאל - סאציאליסטישע פערזאמלונגען און האט אנגענומען שארפע מיטלען, נישט צו דערלאזען צו אנטיסעמיטישע אונרוהען.

אראבישע פיבערהאפטע אגי-טאציע צום גענעראל-שטרייק
ירושלים, 8 (יט"א טעלעגראפיש)
די אראבער פערשפרייטען אויפרופען צו בע-טייליגען זיך דעם 16-טען ד. ח. אין דער אונלע-גאלער דעמאנסטראציע. אין די דערפער ווערט בע-פיהרט א שטארקע אגיטאציע דעם 16-טען יאנואר צו קומען מאסענווייז אין די שטעדט. די אראבער פערשפרייטען א קלאנג, אז דעם 16-טען וועלען איבערגעריסען ווערען די טעלעפאן-דראטען, כדי צו בעשווערען די ארבייט פון דער פאליציי בעת'ן גענעראל-שטרייק.

סאוויעטישער אמבאסאדאר אין אמעריקא
לאנדאן, 8 (ספ. טעל.)
פון ניו-יארק איז מען מודיע, אז עס איז דארט אנגעקומען דער ערשטער סאוויעטישער אמ-באסאדאר אין אמעריקא, טראיאנאווסקי.
זיין אנקומען דהאט ארויסגערופען גרויס פעראינטערעסירונג. ביים פארט זענען געווען פער-זאמעלט א גרויסע צאהל זשורנאליסטען און פאטא-גראפען.
אויף דער פראגע פון א זשורנאליסט, צו עס איז פערהאן א סכנה פון א מלחמה, האט טראיא-נאווסקי געענטפערט, אז זיין מיסיע וועט זיין אין וואשינגטאן, צו ארבייטען אין דער ריכטונג פאר פערפעסטיגען דעם שלום.
די סאוויעטישע אמבאסאדע אין וואשינגטאן, וועט זיך געפונען אין בנין פון געוו. צארישער אמבאסאדע.

גרויסע באהן-קאטאסטראפע אין ראטען-פערבאנד
ריגע, 8 (ספ. טעל.)
פון מאסקווע איז מען מודיע וועגען א באהן-קאטאסטראפע נישט ווייט פון סטאלינגראד.
די צאהל קרבנות איז זעהר בעדייטענד.

דייטשער אמבאסאדאר בעזוכט ליטווינאוו'ן
ריגע, 8 (ספ. טעל.)
לויט ידיעות פון מאסקווע, האט דער קאמי-סאר ליטווינאוו אויפגענומען דעם דייטשען אמבא-סאדאר נאדאלני, מיט וועלכען ער האט אפגעהאל-טען א קאנפערענץ איבער אקטועלע פראגען, וואס זענען נוגע די סאוויעטיש-דייטשע בעציהונגען.
ווי בעקאנט איז נאדאלני געווען אין בער-לין און האט דארט בעקומען געוויסע אינסטרוקציעס.

מיר צאהלען אויס זעמטליכע געווינסען
און מיר טוישען אויך אויס סטאווקעס אויף נייע לאסען!
די גרעסטע אויף דער לאדזער וואיעוואודזטווע קאלעקטור
ס. יאטקא פיעטריקאווער 22
פיעטריקאווער 66

2 און א האלבען מיליאן פונט הלואה
ערווארט מען סוף יאנואר
ירושלים, 8 (יט"א טעלעגראפיש) „פא-לעסטיין" פערעפענטליכט א ידיעה, אז די 2 מיט א האלבען מיליאן פונט הלואה וועט שוין סוף יאנואר ד. י. דערהאלטען ווערען.

אורטייל פון די 16 יודישע יונגעלייט
וועט פערעפענטליכט ווערען אין סוף חודש יאנואר
יפו, 8 (יט"א טעלעגראפיש)
דער פערהער פון די 16 פערהאלטענע יו-דישע יונגעלייט, וואס זענען ארעסטירט געווארען פאר בעטייליגען זיך אין דער לעצטער דעמאנ-סטראציע אין תל-אביב, איז נאך נישט פערענ-דיגט. דער אורטייל ווערט ערווארט די צווייטע העלפט יאנואר ד. י.

מוסאליני גיט א נייעם פארשלאג וועגען אנ'אינטערנאצ. שלום
לאנדאן, 8 (ספ. טעל.)
„דיילי מייל" שטעלט פעסט, אז מוסאליני האט אין רוים, פארגעלעגט דעם מיניסטער סיימאן א נייעם פארשלאג צו ארגאניזירען דעם אינטער-נאציאנאלען שלום און אז מיניסטער סיימאן זאל האבען געגעבען זיין הסכם אויף דעם דאזיגע פארשלאג.

ציהונג פון דער מלוכה-לאטעריע
4-טע קלאס — 1-טער טאג

Zł. 20.000 — 165550,
Zł. 10.000 — 41682 127494
po zł. 5.000 — 64594 99010 127449 131092 155113
po zł. 2.000 — 6618 48222 76303 74667 90052 93203 109963 110588 137099 137273 137946
po zł. 1.000 — 6477 7217 8413 8942 11827 13067 26494 28933 36351 39847 43323 48594 47817 56884 59009 59008 59417 769795 70304 72817 87449 94662 96420 97273 97865 97173 116038 116079 119751 120318 120991 120344 124016 128587 137105 140009 140787 142632 150938 150474 153367 164837.

Po 200 zł. na N-ry.

35 287 345 452 70 506 11 14 49 898 920 52 62 92 1273 79 657 762 838 83 2038 120 280 313 440 45 592 645 913 38 3057 191 411 17 64 531 792 932 4038 57 12 024 60 249 566 766 5061 148 54 269 301 404 926 6039 99 149 239 40 63 73 305 420 88 528 93 613 29 68 79 702 902 7002 84 128 67 280 472 75 501 89 99 653 70 980 904 88 8056 152 55 315 534 656 729 845 9068 236 93 567 65 634 873 10203 403 651 727 59 11204 395 419 509 27 649 59 708 37 903 32 12088 122 387 481 716 828 13016 20 156 98 401 57 613 765 77 95 847 68 907 14053 69 94 175 263 65 97 336 417 560 641 744 955 73 15031 72 307 37 410 610 55 807 908 91 16063 199 228 601 61 67 722 50 937 17015 48 195 258 385 644 64 905 50 18099 125 60 84 287 356 78 462 683 936 19031 70 79 124 73 367 76 477 569 674 857 934 48 20398 453 688 732 21194 96 219 86 302 16 580 93 878 95 2100 30 77 200 29 447 595 655 794 860 903 23 74 23029 380 433 47 81 583 840 953 96 24021 52 223 443 61 75 509 31 680 865 25004 149 88 417 645 76 858 64 921 26007 45 70 248 303 686 854 27197 323 72 506 712 19 851 62 945 80 93 28199 337 82 406 36 550 669 808 990 29513 35 709 19 46 888 928 46 30008 202 54 65 220 26 83 368 426 733 91 919 44 31080 172 322 554 73 804 30 32084 88 125 45 62 95 252 354 414 45 70 568 892 928 63 33110 212 71 402 510 62 664 82 703 81 92 846 908 67 34019 45 56 242 331 47 585 89 609 703 805 22 23 34 35060 796 36069 216 48 319 62 552 53 773 852 37151 300 29 404 40 57 528 632 48 767 78 97 846 64 943 63 97.

38029 118 89 247 333 538 630 808 51 87 923 53 58 39055 84 169 244 314 21 47 411 532 623 89 883 959 40006 137 326 402 36 639 726 37 91 825 4120 23 85 86 129 85 88 282 370 412 92 624 748 828 930 42120 282 305 84 542 92 43165 67 240 94 302 437 713 24 53 867 44014 46 194 67 214 41 419 31 34 518 988 45019 20 357 95 408 76 532 830 95 973 46023 32 78 186 246 481 501 652 87 821 93 24027 220 331 77 94 407 9 511 22 24 66 682 849 959 48120 70 288 457 540 86 662 63 921 49063 130 43 288 326 474 548 721 804 20 982 50054 64 84 142 92 467 774 80 51058 67 115 22 214 438 65 509 616 30 719 70 832 970 52060 485 528 67 613 14 849 921 50 64 53060 154 426 694 708 36 832 62 72 54237 504 602 64 785 805 55009 22 312 44 51 96 875 80 56095 165 289 329 55 479 627 717 805 913 88 57046 83 168 95 203 322 444 504 733 60 821 42 926 71 58383 403 36 43 553 752 59019 339 57 535 600 754 70 919 75 60025 52 94 396 502 633 97 850 92 957 61432 72 502 99 690 708 801 43 48 62164 350 63001 417 535 87 701 30 42 82 992 64013 129 34 242 551 618 720 60 94 854 65326 41 513 638 80 748 877 922 63148 247 412 720 85 804 20 25 95 962 67134 281 395 424 28 562 710 891 934 41 68049 254 399 409 10 549 839 919 69035 56 189 90 309 84 91 406 503 6 603 701 3 881 84 993 70361 427 49 563 621 53 909 71017 64 112 19 41 210 57 95 470 81 760 66 72005 178 95 258 360 84 425 583 98 750 882 989 73107 206 348 66 419 42 605 55 74 766 885 935 50 63 74059 108 216 423 56 621 870 928 75005 371 486 600 7 945.

76133 34 374 403 66 511 58 606 18 823 87 936 92 77257 452 713 78018 21 399 656 764 826 915 74 78 82 85 79122 81 92 416 75 536 912 80010 30 194 306 38 65 421 537 612 40 72 978 81001 25 41 222 78 363 84 581 641 96 931 82359 98 478 941 83126 238 314 28 62 421 59 796 804 956 92 84013 144 210 519 653 756 85096 179 804 956 92 84013 144 210 519 653 756 85096 179 381 85 843 75 936 51 86115 224 32 371 457 71 811 31 87044 114 845 96 98 903 30 70 88060 74 217 88 320 76 87 439 657 825 906 89027 185 205 341 73 766 89 564 648 90069 104 64 209 17 26 345 519 31 33 68 819 26 72 78965 91026 0 277 461 517 601 15 748 813 20 69 929 92177 302 33 85 913 93008 138 260 362 513 688 94132 38 86 96 222 26 364 429 627 69 727 55 67 94 838 50 78 99 923 30 44 9511 211 28 319 423 722 41 921 49 92 96032 58 193 98 230 96 352 447 81 842 952 97071 147 394 469 847 98011 136 93 129 95 2610 353 59 410 22 638 84 954 99193 96 206 89 384 459 78 501 3 92 932 100086 99 231 341 64 74 743 58 89 911 101006 21 127 41 482 779 879 102039 120 257 301 29 57 530 58 631 705 76 836 48 103071 113 26 205 304 97 418 22 47 97 708 67 831 909 104552 678 955 105098 100 46 207 658 874 98 936 106128 370 92 551 606 86 792 815 49 933 107080 96 446 668 707 79 807 56 88 913 17 40 108197 381 546 645 745 871 94 903 109000 78 376 549 903 110052 170 298 350 418 35 504 17 665 79 775 111045 66 230 336 496 594 695 720 826 978 112129 84 99 334 429 60 569 626 951 66 114035 372 529 609 782 851.

114091 170 505 702 37 824 36 115060 107 27 70 434 515 81 629 987 116149 241 86 462 68 513 78 973 117180 260 414 44 501 11 16 57 698 816 118005 115 69 200 43 52 336 438 83 714 50 824 46 98 119163 319 426 570 731 814 37 40 932 74 93 120142 294 349 532 89 623 39 740 121034č 57 68 518 56 50 99 652 96 717 41 855 939 97 122001 12 136 91 236 94 531 44 71 85 628 40 54 73 706 52 817 912 123029 459 517 23 615 48 765 836 37 99 931 124021 99 103 223 391 590 125029 96 171 335 613 803 95 126027 206 85 417 42 750 98 127014 53 108 29 73 254 350 491 92 504 670 700 22 38 88 821 953 83 128232 62 69 440 533 93 624 73 898 129365 95 642 741 845 130037 131 35 232 43 331 529 54 946 131099 305 29 87 410 67 598 628 818 956 132039 155 86 218 44 309 31 462 71 643 858 970 133162 211 495 745 134104 97 413 801 63 949 66 135078 127 35 391 539 630 38 865 81 82 94 95 136046 58 260 86 315 427 38 543 643 69 78 759 919 137020 51 68 102 288 373 430 642 64 701 2 59 81 804 41 931 138579 640 69 826 80 942 139375 498 623 713 81 823 993 140002 177 355 594 760 811 39 141072 96 353 67 603 737 68 946 68 142008 240 389 628 85 704 878 938 85 14324 317 88 805 144151 400 460 99 560 720 44 852 145016 229 52 65 492 513 89 614 80 791 920 146443 587 662 736 858 147159 255 436 681 84 704 813 53 998 18165 437 505 16 91 695 727 49 800 904 149019 199 261 65 620 764 838 69 969 150056 277 534 647 791 857 151127 84 304 76 457 643 709 94 902 60.

152028 170 211 354 74 479 800 84 916 153022 60 467 556 695 733 753 85 961 154141 290 371 427 501 903 155131 34 281 667 85 723 56 845 156019 150 218 329 65 432 691 706 21 27 74 78 815 952 67 157035 60 174 462 77 2817 19 158056 130 250 357 88 858 929 74 159106 50 237 325 64 84 602 45 160291 401 30 92 642 91 713 865 973 161002 92 163 227 548 633 35 69 952 162036 287 92 625 769 89 046 163133 46 580 802 954 164170 77 81 231 393 576 606 817 967 165210 99 384 90 433 560 803 907 64 166045 212 27 31 347 567 892 910 69 83 167012 104 20 201 350 84 442 690 830 918 168175 81 244 323 27 462 513 609 921 169050 82 124 85 258 331 55 67 439 85 626 75 970.

CIĄGNIENIE POPOŁUDNIOWE.

Zł. 15.000 — 10241
po zł. 5000 — 18096, 25133, 34270, 34092, 84335, 110141
po zł. 2000 — 5059, 30796, 33351, 51506, 52304, 59880, 60682, 88420, 93627, 100825, 103106, 130756, 154428, 159641, 168278.
po zł. 1000 — 4902, 5786, 11573, 21106 258,15, 28048,28849, 29247, 36724, 42919, 49236, 49177, 51760, 51883, 58734, 56464, 62452, 67459, 85523, 85528, 90987, 92264 93712, 96049, 97697, 97607, 100319, 109972, 120202, 124995, 125220, 126834, 141733, 143525, 144721, 145930, 152940, 159250, 160591, 160553, 168241, 169342.

Po 200 zł. na N-ry.

42 101 14 360 461 605 80 745 827 92 903 1106 61 2128 429 762 94 98 937 65 3135 201 26 62 300 54 555 619 35 711 93 825 924 56 4121 48 227 301 27 421 526 720 5137 351 490 557 681 724 892 942 90 6260 90 308 522 47 856 7223 340 453 694 87 994 8075 392 418 32 93 533 9098 120 327 613 742t848 10113 14 45 578 766 832 11024 275 574 704 32 79 90 849 67 12146 263 324 44 52 66 457 71 77 87 675 955 13163 219 326 400 12 37 675 746 47 826 959 79 81 14162 423 70 531 33 643 869 88 96 15119 30 304 94 499 631 786 90 97 690 16016 177 34 707 97 901 10 14019 42 74 205 305 517 29 34 685 864 978 18073 80 81 214 32 55 399 438 820 25 56 912 15 59 19121 326 34 668 712 935 36 20055 65 142 230 61 495 551 634 58 747 956 21066 85 299 342 409 536 56 804 22022 43 67 93 129 233 319 50 448 521 29 45 605 63 642 76 908 19 21 57 23021 168 208 23 24 385 437 97 703 880 24094 212 342 50 512 757 813 35 35126 367 41 6768 814 29 903 50 66 26059 159 239 64 95 479 527 663 715 24 27121 63 211 30 68 315 41 79 400 59 64 622 67 821 46 938 28023 42 76 241 386 644 792 900 29020 31 10 733 70 90 386 411 48 65 565 929 48 767 917 29 30 133 46 241 43 46 69 78 462 568 603 953 67 31111 465 544 77 654 68 723 879 961 67 88 32090 235 313 551 816 994 33051 91 200 335 60 91 522 32 600 88 89 746 901 34206 48 411 27 547 78 737 803 50 97 916 35189 257 316 59 554 664 91 709 6 815 36001 37 228 46 99 322 456 74 611 26 722 34 47 97 37152 398 423 520 25 31 676 704 822 31.

38006 28 43 57 63 366 441 64 83 662 772 83 881 900 35 89 39060 142 7279 254 75 329 52 428 504 648 861 942 92 40059 248 339 508 42 44 816 60 979 41227 424 45 56 66 68 93 547 892 96 42026 276 81 457 63 93 950 43069 104 360 499 517 33 50 78 44162 75 239 92 361 572 641 50 66 730 53 959 45199 246 353 418 505 41 608 719 92 46069 147 75 93 97 230 354 519 50 785 899 47064 136 439 71 607 742 852 77 79 92 973 48139 205 690 824 98 906 49073 88 152 208 391 4443 500 895 987 50071 92 116 42 61 547 94 600 717 898 905 75 51002 65 256 81 414 68 727 45 73 846 84 901 52014 165 67 254 82 342 570 705 18 19 44 863 938 98 53051 134 350 462 68 517 616 855 54250 75 313 552 73 611 778 833 52 62 937 54 55044 135 327 706 13 84 933 36 56083 481 88 57000 128 87 241 51 545 710 75 58011 36 171 288 94 373 407 29 549 608 24 703 843 59188 350 406 35 39 629 776 60138 53 528 62 609 13 14 74 803 23 41 87 61023 70 221 89 323 758 833 52119 93 201 429 770 811 77 80 63027 172 434 610 31 64257 341 527 196 704 5 56 807 505 66 70 65960 124 66 283 586 615 757 925 66183 257 301 532 65 889 994 67089 131 433 520 54 67 682 731 82 823 906 84 68493 535 635 94 753 55 917 65 69074 200 45 443 68 514 17 2 722 849 71 943 70012 42 298 582 664 881 71142 297 347 84 443 48 607 08 754 56 77 97 910 72010 11 88 108 281 406 22 42 675 802 03 916 51 73009 244 354 92 413 97 565 427 46 65 842 74016 323 82 796 823 903 83 75013 75 134 245 84 301 72 567 745.

76035 195 375 431 60 776 889 902 77035 147 288 557 683 855 935 98 78047 103 495 551 662 940 79062 159 228 839 80121 71 417 49 563 653 89 741 872 81076 120 29 35 488 741 43 82361 79 567 772 993 83155 93 244 676 803 84201 12 436 686 85166 386 492 548 699 846 49 86341 565 640 55 735 810 99 975 85 87135 69 313 442 608 80 625 825 905 88010 17 158 89 60 283 397 503 657 838 39 59 962 81 89233 47 92 330 435 651 837 61 90426 529 95 513 798 816 921 91249 401 21 630 92228 444 514 622 854 72 978 93239 50 56 58 328 84 89 97 439 98 606 24 871 900 94010 136 227 49 60 325 479 91 588 99 834 63 64 900 95196 245 75 323 467 91 96273 93 319 62 64 89 517 24 667 79 798 97046 14888 247 558 625 792 98275 397 407 540 689 766 970 99094 259 465 528 798 801 992 100077 261 338 67 78 550 101016 101 67 403 52 648 56 827 925 95 102031 67 138 63 263 306 532 66 601 708 57 812 929 103090 269 344 77 431 625 104031 126 256 92 390 464 599 772 105040 118 33 236 597 645 63 546 106079 119 60 204 11 50 318 712 43 859 903 81 99 107056 67 84 144 351 55 490 622 25 736 94 958 108128 321 465 638 703 872 109087 137 38 414 32 639 40 76 922 110016 141 74 96 291 421 594 762 99 915 111036 70 431 562 632 728 41 823 913 112055 56 438 85 570 674 835 113183 233 661 79 931.

114119 291 365 115134 317 89 464 703 39 40 63 816 47 98 57 89 116110 48 90 281 96 301 8 583 621 921 68 117048 82 263 74 394 429 531 848 118157 221 412 44 92 500 119051 282 566 616 724 33 862 907 91 120052 103 6 210 416 121028 320 512 726 898 122010 17 48 51 124 500 28 624 884 123100 221 320 457 602 799 814 958 87 124007 39 118 71 74 95 228 30 445 61 125031 407 71 559 686 780 824 927 74 126027 75 80 227 94 352 91 418 542 718 22 127106 70 80 294 348 70 442 771 813 95 919 50 74 128186 686 789 129082 103 230 362 425 529 605 39 821 36 982 130031 110 67 230 303 94 482 525 626 917 131012 116 376 427 757 87 803 47 52 89 98 950 132314 449 73 92 732 43 52 838 71 961 133269 322 467 555 739 80 89 134358 69 421 606 52 53 709 23 87 836 91 959 135123 91 432 586 776 884 947 136035 261 412 94 780 833 137185 352 503 46 77 651 65 782 138079 433 632 762 808 960 139008 52 169 219 597 650 725 70 882 927 67 140029 106 214 34 61 62 73 331 33 402 64 500 953 141019 23 51 79 147 204 42 434 71 618 56 834 62 142009 22 99 100 301 62 532 62 672 774 143159 230 43 320 455 508 9 67 691 726 38 76 933 144237 417 46 515 40 716 145239 70 429 56 762 985 146236 307 21 429 70 86 573 760 817 29 929 5 84 147045 180 275 76 616 148484 893 149032 413 3 681 678 150033 65 91 105 288 344 453 691 703 50 833 962 151102 360 461 73 593 755 70 92 811 70.

152101 238 331 556 73 89 99 711 153119 489 521 617 40 42 79 825 44 914 56 154088 258 87 483 573 719 803 155069 202 50 79 332 510 825 36 50 156208 56 325 529 59 679 801 46 157044 231 341 87 99 414 36 64 773 158241 46 70 366 556 636 756 848 77 159337 682 721 839 160094 152 643 953 161006 52 97 190 200 572 793 855 975 162037 137 284 97 332 410 72 858 933 163326 514 23 606 95 719 827 32 63 83 922 95 164423 27 517 60 71 81 724 888 165507 896 901 208 61 76 166101 266 352 77 435 576 714 917 167038 294 487 503 7 628 772 168064 179 253 74 416 84 923 169116 346 582 89 97 609 15 48 852 68 92.

לאדז, 9 יאנואר 1934

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז, 9 יאנואר 1934

סטאלין האט געזאגט

אנ'אינטערוויו מיט סטאלינ'ען וועגען דער צאהלונגספעהיגקייט פון די סאוויעטען, וועגען קריזיס, פעלקערבונד, יאפאן

מיט עטליכע טעג צוריק האט סטאלין אויפ-גענומען דעם קארעספאנדענט פון דער אמעריקא-נישער צייטונג „ניו-יארק טיימס" דיוראנטי אויף אנ'אינטערוויו. דער שמועס האט געהאט פאלגענדן פערלויף.

דיוראנטי: צי וועט איהר נישט מסכים זיין איבערגעבן א ווענדונג דעם אמעריקאנישן פאלק דורך „ניו-יארק טיימס"?

סטאלין: ניין, קאלינין האט דאס שוין געטון. איך קאן זיך נישט אריינמישען אין זיינע פרעראָ-גאטיוען. אויב עס האנדלט זיך וועגען די באַ-ציהונגען צווישען אמעריקא און פסס"ר, בין איך, פערשטעהט זיך, צופרידען מיט'ן בענייען די באַ-ציהונגען, ווי מיט אנ'אקט פון קאלאסאלער בעדיי-טונג: פאליטיש — דערפאר, ווייל דאס הויבט אויף די שאנסען פון איינהיטען דעם שלום; עקאנאמיש — דערפאר, ווייל דאס גיט א מעגליכקייט אונזערע לענדער צו בעהאנדלען אויף א זאכלעכען באדען די פראגען, וואס אינטערעסירען זיי, דאס עפענט דעם וועג פאר געגענזייטיגער צוזאמענארבייט.

דיוראנטי: וואס וועט זיין, לויט אייער מיי-נונג, דער מעגליכער פארנעם פונ'ם סאוויעטיש-אמעריקאנישן האנדעל?

סטאלין: עס בלייבט אין קראפט דאס, וואס ליטווינאוו האט געזאגט אין לאנדאן אויף דער עקאנאמישער קאנפערענץ. מיר זענען דער גרעסטער מארק אין דער וועלט און זענען גרייט צו בעשטע-לען און צו בעצאהלען פאר א גרויסען סכום סחורות. אבער מיר דארפען האבען גינסטיגע קרעדיט-בעדינגונגען און נאכמעהר, מיר דארפען האבען זיכערקייט אין דעם, אז מיר וועלען קאנען צאהלען. מיר קאנען נישט אימפארטירען אן עקס-פארט, ווייל מיר ווילען נישט מאכען בעשטעלונגען, נישט האבענדיג קיין זיכערקייט, אז מיר וועלען קאנען צאהלען צום טערמין.

אלע וואונדערן זיך, וואס מיר צאהלען און מיר קאנען צאהלען. איך ווייס, — איצט איז נישט אנגענומען צו צאלען פאר קרעדיטען, אבער מיר טוען דאס יא. אנדערע מלוכות האבען אפגע-שטעלט די צאלונגען, אבער פסס"ר טוט עס נישט און וועט נישט טון. א סך האבען געמיינט, אז מיר קאנען נישט צאהלען, אז מיר האבען נישט מיט וואס צו צאהלען, אבער מיר האבען בעוויזען, אז מיר קאנען צאהלען און זיי האבען דאס געמוז'ט אנערקענען.

דיוראנטי: ווי האלט עס מיט דער פראגע וועגען גאלד-ארויסבעקום אין פססר?

סטאלין: מיר האבען א סך גאלדרייכע ראַ-יאנען און זיי ענטוויקלען זיך שנעל. אונזער פראָ-דוקציע האט שוין אין צוויי מאל איבערגעשטיגען די פראדוקציע פון דער צארישער צייט און זי גיט איצט העכער 100 מיליאן רובעל א יאהר. בעזונ-דערס פאר די לעצטע צוויי יאהר האבען זיך פער-בעסערט די מעטאדען פון אונזער אויספארשונגס-ארבייט און מיר האבען בעפונען גרויסע רעזערוען אבער אונזער אינדוסטריע איז נאך יונג — נישט בלויז אין גאלד, נאר אויך אין טשוהון, שטאל, קו-פער, לויט דער גאנצער מעטאלורגיע, און אונזער יונגע אינדוסטריע איז דערוויל נישט בכוח צו גע-בען די נעהעריגע הילף דער גאלד-אינדוסטריע. די ענטוויקלונג-טעמפען זענען ביי אונז שנעלע, אבער דער פערנעם איז נאך נישט קיין גרויסער. מיר האלטען אין א קורצער צייט בעקענט פערפירפאכען דעם גאלד-ארויסבאקום, ווען מיר וואלטען געהאט מעהר מאשינען.

דיוראנטי: ווי גרויס איז די אלגעמיינע סומע פון די סאוויעטישע קרעדיט - פערפליכטונגען אין אויסלאנד?

סטאלין: עטוואס מער ווי 450 מיליאן רובעל פאר די לעצטע יאהרען האבען מיר אויסגעצאהלט גרויסע סומעס — מיט 2 יאהר צוריק האבען אונ-זערע קרעדיט - פערפליכטונגען בעטראפען 1 מיל-יארד 400 מיליאן און אט דאס אלץ האבען מיר אויסגעצאהלט און מיר וועלען אויסצאלען צום טער-מין צום סוף 1934 אדער אין אנהייב 1935 אין די ארדענטליכע טערמינען.

דיוראנטי: לאמיר דערלאזען, אז עס זענען נישטא מעהר קיין ספקות אין דער סאוויעטישער גרייטקייט צו צאהלען, אבער ווי האלט עס מיט דער סאוויעטישער צאהלונגס-פעהיגקייט.

סטאלין: ביי אונז איז נישטא קיין שום אונ-טערשייד צווישען דער ערשטער און דער צווייטער ווייל מיר נעהמען נישט אויף זיך קיין פערפליכ-טונגען, וואס מיר קענען נישט צאהלען. טוט א קוק אויף אונזערע עקאנאמישע בעציהונגען מיט דייטש-לאנד. דייטשלאנד האט דערקלערט א מאראטאריום אויף א באדייטענדיגען טייל אויסלענדישע חובות איהרע און מיר וואלטען געקענט אויסנוצען דעם דייטשען פרעצעדענט און בעגעהן זיך פונקט אזוי בנוגע צו דייטשלאנד. אבער מיר טוען דאס נישט. און דערביי העגגען מיר איצט שוין אזוי נישט אפ פון דער דייטשער אינדוסטריע ווי פריהער. מיר קאנען אליין אויסארבייטען די אויסשטאטונג, וואס מיר דארפען האבען.

דיוראנטי: וואס פאר א מיינונג האט איהר וועגען אמעריקע? איך האב געהערט, אז ביי אייך איז געווען א דויערנדיגער שמועס מיט בוליטן, וואס פאר א מיינונג האט איהר וועגען איהם? צי האלט איהר, ווי מיט דריי יאהר צוריק, אז אונזער קריזיס — ווי איהר האט מיר דאן געזאגט — איז נישט דער לעצטער קריזיס פון קאפיטאליזם.

סטאלין: בוליט האט געמאכט אויף מיר און אויף מיינע חברים א גוטען איינדרוק. איך האב איהם קיינמאל ביז דאן נישט בעגעגענט, אבער איך האב א סך געהערט וועגען איהם פון לענינען, וואס איהם איז ער אויך געפעלען געווארען. מיר געפעלט אין איהם דאס, וואס ער רעדט נישט ווי א געוועהנליכער דיפלאמאט, — ער איז א מענש אנ'אפענער. ער זאגט דאס, וואס ער טראכט, ער האט דא בכלל געמאכט זייער א גוטען איינדרוק.

רוזוועלט איז לויט אלע אנגאבען אנ'ענט-שיידענער און מוטיגער פאליטיקער. עס איז פאר-האן אזא פילאזאפישע סיסטעם, — וואס בעשטייט אין דעם, אז דער מענטש גלויבט נישט אין דער עקזיסטענץ פון דער אויסערליכער וועלט און גלויבט בלויז אין זיין איך. א לאנגע צייט האט זיך געדוכט, אז די אמעריקאנישע רעגירונג האט זיך געהאלטען ביי אזא סיסטעם און גלויבט נישט אין דער עקזיסטענץ פון פסס"ר. אבער רוזוועלט א פנים איז נישט קיין אנהענגער פון דער דאזי-גער מאדנער טעאריע. ער איז א רעאליסט און ווייס, אז די ווירקליכקייט איז אזא, ווי ער זעהט זי.

וואס אנבעלאנגט דעם עקאנאמישען קריזיס איז ער ווירקליך נישט דער לעצטער קריזיס. פער-שטייט זיך, דער קריזיס האט צוטרייסעלט אלע גע-שעפטען, אבער די לעצטע צייט, דוכט זיך, הויבען זיך אן די געשעפטען צו פערבעסערן. מעגליך, אז דער נידעריגסטער פונקט פון דער עקאנאמישער ירידה איז שוין דורכגעגאנגען. איך האלט נישט, אז עס וועט זיך איינגעבען דערגרייכען דעם אויפ-שטייג פון יאהר 1929. אבער דער איבערגאנג פון דעם קריזיס צו דעפרעסיע און צו א געוויסער אויפלעבונג פון די געשעפטען אין דער נאהענט-סטער צייט. אמת, מיט געוויסע וואקלונגען ארויף און אראפ, איז נישט בלויז נישט אויסגעשלאסען, נאר אפשר אויך ווארשיינליך.

דיוראנטי: און ווי איז מכוח'ן פעלקערבונד?

סטאלין: נישט געקוקט אויף דעם, וואס דייטשלאנד און יאפאן זענען אוועק פון דער פעל-קער-ליגע — אדער אפשר גראד דערפאר — קאן די ליגע ווערען א געוויסער טארמאז, כדי צו פער-האלטען די ענטשטעהונג פון מיליטערישע אקציעס אדער שטערען זיי. אויב דאס איז אזוי, אויב די ליגע וועט קאנען זיך ארויסווייזען ווי א געוויסער בערגעל אויפ'ן וועג דערצו, אז עס זאל כאטש א ביסעל פערשווערט ווערען די מלחמה און עס זאל פערלייכטערט ווערען אין א געוויסער מאס די זאך פון שלום, — דאן זענען מיר נישט געגען דער ליגע. יא, אויב אזוי וועט זיין דער גאנג פון די היסטארישע געשעהענישען, איז נישט אויסגעשלאסען, אז מיר וועלען אונטערשטיצען די פעלקער-ליגע, נישט געקוקט אויף איהרע קאלאסאלע פעהלערן.

דיוראנטי: וואס איז איצט דאס סאמע וויכ-טיגע פראבלעם פון דער אינערליכער פאליטיק פון פ.ס.ס.ר.?

סטאלין: די פונאנדערוויקלונג פונ'ם סחורה-אומזאץ צווישען שטאט און דארף און די פער-שטארקונג פון אלע מינים טראנספארט, בעזונדערס פונ'ם אייזענבאהן-טראנספארט. לעזען די דאזיגע פראגע איז נישט אזוי לייכט, אבער לייכטער, איי-דער די פראגען, וואס מיר האבען שוין געלעזט און איך בין זיכער, אז מיר וועלען זיי לעזען. די אינדוסטריע-פראבלעם איז געלעזט, דאס פראבלעם פון דער לאנדווירטשאפט, די פויעריש-קאלווירטישע פראבלעם — דאס סאמע שווערסטע פראבלעם — קאן מען שוין האלטען פאר געלעזט. איצט דארף מען לעזען דאס פראבלעם פון סחורה-אומזאץ און פון טראנספארט.

דיוראנטי: ווי האלט עס מיט יאפאן?

סטאלין: מיר וואלטען געוואלט האבען גוטע בעציהונגען מיט יאפאניע אבער, צום בעדוי-ערן, ווענדט זיך דאס נישט בלויז פון אונז. אויב אין יאפאניע וועט נעהמען די אויבערהאנד די פערנונפטיגע פאליטיק, קאנען אונזערע ביידע לענדער לעבען אין פריינדשאפט. אבער מיר האבען מורא, אז די קריגערישע עלעמענטען קאנען אפשטויסען אין הינטערגרונד די פערנונפטיגע פאליטיק. אין דעם איז ווירקליך פערהאן א גע-פאהר און מיר זענען געצוואונגען גרייטען זיך צו איהר. קיין איין פאלק קאן נישט אכטען זיין רע-גירונג, אויב זי זעהט די געפאהר פון אנ'אנפאל און גרייט זיך נישט צו זעלבסטשוץ. מיר דוכט, אז מצד יאפאניע וועט זיין נישט פערנונפטיג, אויב זי וועט אנפאלען אויף פסס"ר. איהר עקאנאָ-מישע לאגע איז איצט נישט בעזונדערס קיין גוטע. זי האט שוואכע ערטער — קארעא, מאנדזשוריע, כינע, דערצו קאן זי קוים אויסרעכענען, אז זי וועט בעקומען אונטערשטיצונג אין דער דאזיגער אוואנטורע פון אנדערע מלוכות. צום בעדויערן, זענען די גוטע מיליטערישע ספעציאליסטען נישט שטענדיג גוטע עקאנאמיסטען און נישט שטענדיג אונטערשיידען זיי צווישען דער קראפט פון געוועהר און דער קראפט פון די געזעצען פון דער עקאנאמיק.

דעם מערדער וויל מען לינטשען

די אויפרעגונג אין רומעניע צוליב'ן מארד איבער'ן פרעמיער דוקא

נאך דער ערמארדונג פון פרעמיער יאן דוקא איז די הויפטשטאט אין רומעניען בעדעקט מיט טיפען טרויער. אויף אלע מלוכה'שע בנינים זע-נען ארויסגעהאנגען טרויער-פאהנען. אלע פער-ווילונגס-אנשטאלטען זענען געשלאסען. עס זענען אפגערופען געווארען אלע סילוועסטער-פערווייל-ונגען. די רעסטאראנען קרעכצען צוליב די פער-לוסטען פון מיליאנען לעי, וועלכע זיי האבען גע-רעכענט אין דער נאכט פון סילוועסטער.

עס איז שווער איצט פארויסצוזעהען, וואס פאר א פאלגען עס וועט האבען דאס שוידערליכע פערברעכען, דער מארד פון מיניסטער דוקא. קודם כל האט דאס איבער'ן מיניסטעריום, לויט א דעקרעט פון קעניג, איינגעפיהרט בעלאגערונגס - צושטאנד אין גאנצען לאנד. גלייכצייטיג איז אויך ערקלערט געווארען א פארצענזור אויף אלע פעריאדישע אויסגאבען.

די אויספארשונג וועגען מארד פון פרעמיער דוקא האט פעסטגעשטעלט, אז דעם מארד האט ארגאניזירט די ארגאניזאציע פון דער „אייזערנער גווארדיע". דער מערדער אבער קאנסטאנטינעסקו בעהויפט, אז דעם מארד פון דוקא, וועלכער האט איך „פערקויפט די זשידאנעס", האט ער אויסגע-פיהרט אליין אהן דעם וויסען פון דער „אייזערנער גווארדיע", און נאר מיט דער הילף פון דריבע פריינד סטודענטען קאראמאטש און קעראמיק. די לעצטע, אויך מיטגלידער פון דער "אייזערנער גווארדיע" זענען שוין ארעסטירט, דער אויספאר-שונגס-מאכט האט דער מערדער קאנסטאנטינעסקו ערקלערט, אז עס טוט איהם נישט באנג און ער האט נישט מורא פאר דער שטראף, וואס ערווארט איהם. איך וואלט געטון פונקט אזוי, האט ער געזאגט, ווען אפילו איך וואלט געוואוסט, אז מען וועט מיך פעראורטיילען צום טויט.

מיט'ן ארעסט פון די פאקטישע מערדער פון פרעמיער ווערט נישט אויסגעשעפט די מאס פון בידערטרעכטיגען פערברעכען. דערפאר האט מען לויט דער פעראָרדנונג פון אינערן-מיניסטער איג קוליעץ ארעסטירט די פיהרער פון דער „אייזערנער גווארדיע" דעם גענעראל קאנטאקוזינא גראַ-ניטשער און דעם פראפעסאר ניקיפאר קראיניק, דעם רעדאקטאר און ארויסגעבער פון דער שנדארץ מאה'דיגער צייטשריפט „קאלענדארול". ביידע האט מען איינגעזעצט אין טורמע. דער לידער פון די „איינערנע גווארדיצעס" קאדרעאנו, וועלכער איז פערשוואונדען מיט'ן מאמענט, ווען די גווארדיע איז ערקלערט געווארען אויסער דעם געזעץ, איז ביז איצט נישט אויסגעפונען געווארען. מען רעכענט, אז ער איז אנטלאפען קיין אויסלאנד. אבער די „אייזערנע גווארדייצעס", וועלכע האבען, ווייזט אויס, נישט ערווארט, אז דאס גאנצע לאנד זאל בילדען איין איינהייטליכען פראטעסט געגען זיי, האבען ארויסגעלאזט א קלאנג, אז קאדרעאנו איז ערמארדעט געווארען דורך די ליבעראלען, און אז דער מארד פון פרעמיער איז בלויז א נקמה פאר דער ערמארדונג פון דעם לידער פון דער גווארדיע, אבער קיינער גלויבט נישט אין דאזיגען קלאנג, ווייל ערשט נישט לאנג איז אין ארגאן פון די גווארדייצעס אין „קאלענדארול" געווען פערעפענטליכט אנ'אויפרוף מיט דער אונטער-שריפט פון קאדרעאנו, און אין דעם אויפרוף איז געדראהט געווארען מיט'ן טויט דעם איבערן-מיניסטער איבקוליעץ, דוקא'ן, ווייל ער האט פונאנ-דערגעלאזט די אפטיילונגען פון דער „אייזערנער גווארדיע".

אין די קאפעען, אין די גאסען אומעטום הערט מען קללות אויפ'ן אדרעס פון די מערדער פון פרעמיער, וועלכער איז געווען אנ'איבערצייגטער דעמאקראט, און עס האבען געמאכט א סוף צו זיין לעבען און טעטיגקייט די היימישע היטלער לייט די „אייזערנע גווארדייצעס". עס איז העכסט כאראקטעריסטיש, וואס אין משך פון עטליכע טעג זענען אלע בלעטער, נישט געקוקט אויף דער ריכ-טונג, ערשינען אין טרויער-ראהמען. עס איז אויך זעהר כאראקטעריסטיש, וואס דעם מערדער פון פרעמיער דוקא מוז מען אפהיטען מיט אויסנאהמס-מיטלען, ווייל עס דראהט איהם די געפאהר, אז דער המון זאל איבער איהם אויספיהרען א לינטש-געריכט. דערבייער איז דער אויספארשונגס - ריכטער, וועלכער פיהרט די אויספארשונג ארום דעם מארד, געצוואונגען צו פאהרען צום מערדער אויף פערהער און נישט לאזען איהם ברענגען צו זיך, כדי אויסצומיידען אנ'אנפאל פון המון אויף קאנ-סטאנטינעסקו. דער פראצעס פון מערדער וועט פארקומען אין סוף יאנואר, פארן געריכט פון געשוואוירענע אין בוקארעשט.

העכער טויזענד יודישע פאמיליעס

האבען עמיגרירט פון דייטשלאנד אין די פעראייניגטע שטאטען זייט דעם היטלער-רעזשים

בערלין (י.ט.א.) לויט די אינפארמאציעס וועלכע זענען געזאמעלט געווארען דורך דעם יט"א-פארשטעהער אין אמעריקאנער קאנסולאטען אין דייטשלאנד, האבען זייט דעם היטלער-רעזשים ביז דעם 1-טן יאנואר 1934 עמיגרירט פון דייטשלאנד אין די פעראייניגטע שטאטען העכער טויזענד יו-דישע פאמיליעס, דערונטער אויך מורח - אייראפע-אישע יודען.

די אמעריקאנער קאנסולאטען אין דייטשלאנד האבען אנגעווענדעט א ליבעראלע פראצעדור ביים ערטיילען אמעריקאנער וויזעס די דייטשע יודען און העכער 90 פראצ. פון די יודישע פעטענטען האבען די וויזעס ערהאלטען. מען האט ערטיילט וויזעס נישט נאר די יעניגע, וועלכע האבען עלטערן אדער קינדער אין אמעריקא, נאר אויך די יעניגע, וועלכע האבען דארט ברידער, שוועסטער און אפילו ווייטערע קרובים. לעצטענס פערקלענערט זיך די צאל יודישע עמיגראנטען קיין אמעריקא. די אמעריקא-נער אימיגראציע - קוואטע פון דייטשלאנד, וועלכע בעטרעפט העכער 20 טויזענד יעהרליך איז טראץ דעם וואוקס פון דער יודישער אויסוואנדערונג נישט אויסגעשעפט געווארען אין יאהר 1933.

Dr. med. **H.LUBICZ**

ספעציאליסט פאר וועגערישע און געשלעכטס-קראנק.

צעגעלניאנא 7, טע. 141-32.

נעהמט אן פון 8–10 פריה, פון 12–2 נאכמ. און פון 5–8 אווענד. זונטאג פון 9–11 בייטאג.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבן

נייער פאלקסבלאט

דינסטאג 9 כב טבת תרצ״ד

יאנואר

זון-אויפגאנג 7.45
זון-אונטערגאנג 3.38

לאדזער האנדווערקער האפן צו געווינען דעם רוסישן מארק

פאר קאנפעקציע, רימער-אויסארבייטונגען, שיך, בערעטן

פרוב-בעשטעלונגען שוין געמאכט אין לאדז

(א) אין שייכות מיט׳ן בעזוך פון דער סאוויעטישער האנדעלס - דעלעגאציע אין לאדז, ווערען מיר געוואויר, אז די היגע האנדווערקער-קאמער לעגט נישט קיין ספעציעל גרויס געוויכט אויף די אונטערהאנדלונגען מיט דער דעלעגאציע פון „סאוופאלטארג", ווייל די האנדווערקער-קאמער שטרעבט דירעקט צו געווינען דעם רוסישען אפזאץ-מארק פאר דער היגער האנד־ווערקער-פראדוקציע און זי וויל אויסמיידען די פערמיטלונג פון „סאוופאלטארג".

ווי די פארשטעהער פון דער לאדזער האנד ווערקער-קאמער טיילען אונז מיט, האבען זיי שוין אנגעקניפט דירעקטע פארבינדונגען מיטן „טארגסין", וואס אין זיין נאמען איז ארויסגעטרעטען דיר. סאדאווסקי פון מאסקווא.

דאס לאדזער האנדווערק האט שוין אפילו בעקומען פרווו-בעשטעלונגען פאר קאנפעקציע-בראנ־זשע, רימעריי, דאמען-שיך און בערעטען.

די איצטיגע בעשטעלונגען אויף פראבע זע־נען דערוויל קליינע. זיי וועלען אבער זיין דער צעמענט פאר די קומענדיגע גרויסע ליפערונגען. דערוויל גייט עס נאר אין ארויסווייזען די גוטקייט פון די לאדזער אויסארבייטונגען און דער צאה־לונגס-כוח פון „טארגסין".

איצט ערווארט מען אין די לאדזער האנד־ווערקער-קרייזען דעם דירעקטאר פון „טארגסין", ה׳ סאדאווסקי, וועלכער ווייל איצט אין רינא. היינטיגע וואך קומט דיר. סאדאווסקי קיין ווארשא, דערנאך ערשט — קיין לאדז.

די רעכטע פון די סוחרים.

וואס האבען פאטענטע פון 3-טע קאטעגאריע

(2) ווי מיר דערוויסען זיך, האט די לאדזער פינאנץ-קאמער נעכטען בעקומען א צירקולאר פון פינאנץ-מיניסטעריום, אין וועלכען עס ווערען אויפ־געקלעהרט די בערעכטיגונגען פון די סוחרים, וואס קויפען אויס א פאטענט דריטע קאטעגאריע.

עטליכע פינאנץ-קאנטראלערען האבען בעת דער לעצטער לוסטראציע געמאכט פראטאקאלען די סוחרים, ווי דער יעהרליכער אומזאץ פון וועלכע עס האט נישט איבערגעשטיגען 40 טויזענד זלא־טעס, און וועלכע האבען אויסגעקויפט א פאטענט פון דער דריטער קאטעגאריע. די פראטאקאלען זענען צונויפגעשטעלט געווארען דערפאר, ווייל לויט דער אויסטייטשונג פון די קאנטראלערען הא־בען די דאזיגע סוחרים נישט קיין רעכט אויף הורט=פערקויף און צו בעשעפטיגען מעהר ווי 2 פערזאן.

דער מיניסטעריאלער צירקולאר קלעהרט אבער אויף, אז דער הורט-האנדעל, ווי אויך די בעשעפטיגונג פון 4—5 פערזאן ביי א פאטענט פון דריטער קאטעגאריע איז דערלויבט.

די סוחרים, וואס זייער אומזאץ מאכט אויס מעהר, ווי 40 טויזענד זלאטעס, וועלען פאר׳ן אויסקויפען א פאטענט פון דריטער קאטעגאריע ווערען בעשטראפט.

פאר נישט בעצאהלטע לוין אין דער צייט

געלד-שטראף פאר פאבריקאנטען

(2) ריימאנד ווילפארט און שלמה פעלדמאן, די אייגענטימער פון דער לוין-וועבעריי „סטאקא" אויף פאדלעשנא 14 זענען דורכן סטאראסטווע-גע־ריכט בעשטראפט געווארען אויף צוויי וואכען אונ־בעדינגטען ארעסט יעדער פאר׳ן נישט אויסצאהלען די ארבייטער דעם לוין אין דער געהעריגער צייט. ביידע פאר׳משפטע האבען אפעלירט אויף דעם אור־טייל צום קרייז-געריכט.

נעכטען, בעת׳ן אפעלאציע-פראצעס האט זיך ארויסגעוויזען, אז די אונטערנעהמער האבען נישט ווי עס געהערט צו זיין ערלעדיגט די חשבונות מיט די ארבייטער, צוליב וואס עס איז אפט געקומען צו [illegible] צווישען די ארבייטער מיט דער אד־מיניסטראציע פון דער פאבריק. דערביי האט אויך זיך ארויסגעשטעלט, אז ווילפארט האט פינאנסירט די אונטערנעהמונג, פעלדמאן לייטעט מיט דער פא־בריק.

אין רעזולטאט איז ווילפארט אנערקענט גע־ווארען פאר אונשולדיג; פעלדמאנ׳ס שטראף איז אויסגעביטען געווארען אויף 200 זל.

קאנפערענץ וועגן קאלעקטיווען-אפמאך

אין דער טריקאטאזש-אינדוסטריע

(2) אין קרייז-ארבייטס-אינספעקטאריאט איז נעכטען פארמיטאג פארגעקומען א קאנפערענץ צווישען די טריקאטאזש-אינדוסטריעלער און די ארבייטער אין דער דאזיגער אינדוסטריע מכח שליסען א קאלעקטיווען אפמאך, ווי אויך פעסטצו־שטעלען די לוין-טאריפען פאר איינציגע קאטעגאר־יעס ארבייטער.

ווי בעוואוסט, האבען איבערגעגעבען צום ארבייטס-אינספעקטאריאט די פראיעקטען פון די לוין - טאריפען סיי די פאבריקאנטען, סיי די ארבייטער. אבער צוליב די גרויסע אונטערשידען צווישען די צוויי פארגעשטעלטע „צעניקעס", האבען די פארשטעהער פון ביידע צדדים פעשלא־סען אויסצוטיילען פון זיך א קאמיסיע, וועלכע דארף אין לויף פון היינטיגען טאג בעשיינפערליך זיך איבערצייגען, צי אנ׳ארבייטער ביי דער מאשין וועט זיין אימשטאנד אויסצוארבייטען דעם בע־שטימטען סכום סחורה, וואס לויט׳ן „צעניק" פון די פאבריקאנטען, גאראנטירען דעם ארבייטער א געהעריגען לוין.

די קאנפערענץ איז אפגעלעגט געווארען ביז מארגען, מיטוואך.

אלגעמיינע פערזאמלונג פון קאלאניאל-הענדלער-פעראיין

זונטאג איז פארגעקומען די אלגעמיינע פער־זאמלונג פון קאלאניאל הענדלער פעראיין (שיר־מייסקא 20) ביי א גרויסע צאהל אנוועזענדע מיטגלידער עפענט די פערזאמלונג דער וויצע־פרעזעס גאטליב, אלס פא־זיצער פון דער פער־זאמלונג ווערט געוועהלט ה׳ קעניגסבערג, אלס ביזיצער די ה״ה זלאטאגורסקי און איגווערט. דער סעקר. ה׳ גאלדקארט גיט אב דעם טעטיגקייטס־בעריכט, ער שטעלט זיך אפ אויף דער גרויסער ארבייט וואס דער פעראיין האט געהאט אדורכצופיה־רען פאר די מיטגלידער אין פערלויף פון יאהר. די גרויסע צאהל אינטערווענציע אין פערשידענע שטייער-פראגען און אויך אנדערע ענינים, ער שטעלט זיך אויך אפ אויף די ארגאניזאציע-אנגעלעגנ, פי־נאנץ און קאנקורענץ-פראגען און בעריהרט אויך די פראגע וועגען די האנדעלס-שעה׳ן.

דער בעריכט ווערט דערגענצט דורך׳ן וויצע פרעזעס גאטליב. ער ווייזט אן אויף דער גרויסער צושפליטערונג פון די קאלאניאל-הענדלער. אין יעדען קליינהענדלער-פעראיין געפינען זיך קאלא־ניאל-הענדלער, אלע בעמיהונגען וועגען פעראייני־גען די כוחות, כדי צו ווערען א קראפט האבען זיך נישט איינגעגעבען, ה׳ גאטליב בעריהרט די פראגע פון די האנדעלס-שעה׳ן, די לאגע האט זיך אין דער היגער שטארק פערערגערט, די פארשידענע טעג זענען פערשלאסען געווארען, בעז׳אנדערע גע־וועלבער, וועלכע פערקויפען אויך קאלאניאל-סחו־רות זענען אפען נאך 7 אין אוונט, צו די קאלא־ניאל-הענדלער קומען כסדר קאמיסיעס; געוויכטער און מאס, סאניטארע, צעניקעס, פא״שע; דאס לע־בענס-מיטעל און אזוי ווייטער. די שטייערען זענען נישט קלענער געווארען. די הנחות ביים בעצאהלען די פערלעגענע שטייערען האבען פאר׳ן קליינהענד־לער כמעט קיין בעדייטונג נישט. דער רעדנער בעריהרט צום סוף, די קאנקורענץ, וועלכע וועט זיך לאזען בעקעמפען נ.א. דורך א שטארקע ארגא־ניזאציע.

דעם קאסע-בעריכט גיט אפ ה׳ ווילהעלם, דער פראטאקאל פון דער רעוויזיאנס-קאמיסיע ווערט בעשטעטיגט, די פראגע פון בודזשעט איז איבערגע־געבען געווארען דער ניי-געוועהלטער פערוואלטונג. אין דער דיסקוסיע האבען זיך בעטייליגט די ה״ה: לאוויט, ענגעלמאן, זלאטאגורסקי, ראזענצווייג, כמיע־לעווסקי און אנדערע.

ס׳איז בעשלאסען געווארען אז די ניי-געוועהלטע פערוואלטונג זאל באלד נאך דער קאנסטיטואי־רונג צונויפרופען א פערזאמלונג צוזאמען מיט די פעראינטערעסירטע ארגאניזאציעס, אויף וועלכע ס׳זאל ארומגערעדט ווערען די פראגע פון דער קאנקורענץ און האנדעלס-שעה׳ן. די וואהלען צו דער נייער פערוואלטונג האבען געגעבען פאלגענדע רעזולטאטען:

אוליבאנער וואלף, גאטליב חיים, ראדזיצקי קלמן, ווילהעלם יצחק, ראזענצווייג ישראל, אייזען בנציון, קאצענעלנבאגען לייב, זילבערשטיין ברוך, כמיעלעווסקי אברהם, ארבער. קאנדידאטען: ווינבערג יצחק און צוויג יעקב.

קאנטראל-קאמיסיע: א. יאבלאנסקי, לאטאצקי, כיגא לייזער, ביצקע ישראל, גאמאלינסקי אברהם, גלעדוקאוויטש דיסער, טענצער הערץ, ארקין בנימין.

רעוויזיאנס-קאמיסיע: ווידלער, ראבינאוויטש אברהם, ארבער. קאנדידאטען: וויינבערג יצחק, און דאקטארטשיק אברהם.

טוריסטען-רייזעס
ארץ-ישראל
די טוריסטען - אפטיילונג ביי דער ציוני. ארגאניזאציע ארדענט איין
עקסקורסיעס
קיין ארץ-ישראל
(גרופענווייז און אינדיווידועל)
די רייזע קומט פאר דורך קאנסטאנץ מיט׳ן גרויסען פוילישען דאמפער „פאלאניא"
די נאהענטסטע אויספאהרטען:
דעם 8 און 22 יאנואר
„ 5 „ 19 פעברואר
„ 5 „ 19 מערץ
צוליב דעם, וואס די פעס-פארמאליטעטען פאר־נעהמען פיל צייט, דארפען די פעראינטערעסירטע פערזאנען זיך מעלדען בעצייטענס.
אינפארמאציעס און איינשרייבונגען אין ציוניס־טישען ביורא, שרודמיעסקא 29.

Dr.
Wołkowyski
4 ציגעל-גאס 4, טעל. 216-90
נעהמט אן אין הויט- און וועגערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע
אויפנעהמס-שעה׳ן פון 8—1 מיטאג און 5—9 אוונט.

טאג-נאטיצן

יעקב לעשטשינסקי אין לאדז

לאדז וועט היינט האבען א חשוב׳ן גאסט: אויף א פארלעזונג וועגען דער טראגישער לאגע פון די יודען אין דער פאשיסטישער עפאכע קומט אראפ דער בעריהמטער יודישער עקאנאמיסט, גע־לעהרטער און פובליציסט יעקב לעשטשינסקי.

דער נאמען פון יעקב לעשטשינסקי, דעם געלעהרטען פארשער פון אונזער פארפלאנטערטער עקאנאמיק, דעם אנאליטיקער פון די פערוויקעלטע געזעצען, לויט וועלכע עס קומט פאר דאס יודישע ווירטשאפטליכע לעבען, דעם שריפטשטעלער, וועל־כער האט זייט יאהרען געווארפען ליכט אין די מרה-שחורה׳דיגע ווינקעלעך פון דער יודישער עקזיסטענץ, איז ברייט בעקאנט.

מיט׳ן נאמען פון לעשטשינסקין זענען פער־בונדען אלע ערנסטע ארבייטען אויפן געביט פון דער יונגער יודישער וויסענשאפט. לעשטשינסקי איז געווען פון די ערשטע וויסענשאפטסמענשען פון אייראפעאישען פערנעהם, וואס האבען זיך גע־שטעלט אין רשות פון דער גרויסער יודישער אינ־סטיטוציע, וועלכע האט זיך אין פערלויף פון עט־ליכע יאהר פונאנדערגעוואקסען אין א וויסענשאפט־דערגרייכונג פון הויכער מדרגה, פון יודישען ווי־סענשאפטליכען אינסטיטוט. ער איז געווארען דער אנפיהרער פון איינער פון די וויכטיגסטע צווייגען אין דער ארבייט פון אינסטיטוט, פון דער עקאנא־מיש-סטאטיסטישער. צווישען דער פלעיאדע גלענ־צענדע יודישע געלעהרטע, שריפטשטעלער און פובליציסטען, וועלכע האבען אין בערלין געהאט געשאפען א צענטער פון יודישער קולטור, האט לעשטשינסקי פערנומען איינס פון די אנגעזעהענ־סטע ערטער.

און לעשטשינסקי איז טאקע געווען איינער פון די ערשטע, געגען וועלכע דער היטלעריזם האט אנגעהויבען זיין קרייצצוג איבער דעם יודי־שען גייסטיגען לעבען אין דייטשלאנד: לעשטשינ־סקי איז דורך דער היטלעריסטישער מאכט געווא־רען ארעסטירט, איינגעזעצט אין טורמע און דאן בעפרייט נאר דערפאר, ווייל ער איז קארעספאנ־דענט פון אמעריקאנער צייטשריפטען און נישט קיין דייטשער אונטערטאן.

מען מוז גערינג׳ן און געבעלס׳ן אנערקענען גערעכט, אין דעם פאל האט זיך זייער צארן אויס־געגאסען נישט אויף „אנ׳אונשולדיגען", געזעל־שאפטליך גלייכגילטיגען מענשען. יעקב לעשטשינ־סקי געהערט צו די, וועלכע האבען דערקענט דעם מהות פון היטלעריזם נאך פיל פריהער איידער ר׳האט זיך בעוויזען אין זיין גאנצער פראכט, און ווען היטלער האט בענומען די מאכט אין זיינע הענד, איז לעשטשינסקי געווען צווישען יענע מו־טיגע שריפטשטעלער, וועלכע האבען מיט זייער שארפער קאמפראמיסלאזער פעדער געריסען שטיקער פון בארבארישען פרצוף פון דער ווילדסטער בע־וועגונג אין דער מענשליכער געשיכטע. איינאיינצם מיט אנדערע דרייסטע פובליציסטען האט לעש־טשינסקי אויפגעקלערט פאר דער וועלט דעם אמת וועגען דער ווילדער אמעראצעס, וועגען דעם אנגעהויערען שווינדעל און שאנטאזש, וואס ליגט אין יסוד פון היטלעריזם. ער איז טאקע געווארען איינער פון די צומייסטענס געהאסטע געגנער פון רעזשים אין דריטען רייך, אזוי אז גערינג האט נישט געקענט רוהען אפילו ווען לעשטשינסקי איז שוין געווען ארויסגעשיקט פון דייטשלאנד: עס איז אויסגעאיבט געווארען די שטארקסטע פרעסיע אויך אויף דער מאכט אין לעטלאנד, וואו דער פער־פאלגטער פובליציסט האט זיך געוואלט בעזעצען, און ער איז אויך פון דארט ארויסגעשיקט געווארען.

לעשטשינסקי איז איצט געקומען קיין פוילען. ער וועט אומזיסט געפינען דאס ארט, וואס איהם געהערט; בפרט אין פוילען, אין דירעקטער בערי־רונג מיט דער יודישער מאסע וועט ער זיכער געפינען נאך טיפערע אינטערעס פאר זיין אונער־מידליכער וויסענשאפטליכער און פובליציסטישער טעטיגקייט. אזעלכע ווי לעשטשינסקי האבען מיר נישט קיין סך, און וואו מיר בעגעגענען איהם, איז ער פאר אונז דער אנגעלעגענסטער גאסט.

דעם פערדינסטפולען געלעהרטען, דעם מו־טיגען שריפטשטעלער און פובליציסט, וועלכער האט מיט זיינע ארויסטרעטונגען זיך געקויפט דעם שארפסטען האס פון אונזערע שונאים און דערמיט אונזער פערשטארקטע סימפאטיע — טראגען מיר אקעגען צו זיין היינטיגען בעזוך אין לאדז אונזער הארציגסטע בעגריסונג.

לאזאר פוקס

צוגאב-פאבאר-קאמיסיע

(2) מאנטאג, דעם 15-טען ד. ח. פון 8 א זייגער אינדערפריה הויבט אן צו אמטירן 8 צוגאב-פאבאר-קאמיסיע אין לאקאל אויף פיעטרי-קאווער 165 פאר פ.ק.או. לאדז-שטאט 2.

צו דער קאמיסיע דארפן זיך שטעלן די פאבאראווצעס פון 1912 און עלטערע, וועלכע האבן זיך צו קיין קאמיסיע נישט געשטעלט, האבן נישט רעגולירט זייער מיליטער-פליכט, וואוינען אויפ'ן שטח פון 2, 3, 5, 8, 9 און 11. קאמיסאריאטן, וועלכע האבן בעקומען נאמענט-ליכע אויפפאדערונגען פון דער לאדזער שטאטישער סטאראסטווע.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירן: א. פאפאש (פלאץ קאשטשעלני 10), א. כארעמזא (פאמארסקא 12), ע. מילער (פיעטרקאווער 46), מ. עפשטיין (פיעטרקאווער 225), ז. גארטשיצקי (פשיאזד 59), ג. אנטאניעוויטש (פאביאניצער 60).

זעלבסטמארדען

(2) נעכטען האט זיך אין איהר וואוינונג אויף וואלטשאנסקא 52, גע'סם'ט מיט יאדינע די 18-יאהריגע סטאניסלאווא יאראשעווסקא. פאגאטאוויע האט איהר ערטיילט ערשטע הילף.

* * *

(2) אין סאנאטאריום פון דער טושינקער קראנקען-קאסע האט זיך גע'סם'ט מיט ליזאל די 22-יאהריגע בעאמטע פון דעם סאנאטאריום, קלארא סאנדאמירסקא.

אין א שווערען צושטאנד האט מען זי אפגעפיהרט אין קרייז-שפיטאל אויף זגעזשניקאווא.

* * *

(2) אין דער וואוינונג פון איהרע עלטערן אויף פיעפשאווא 10, האט זיך נעכטען פער'סם'ט מיט יאדינע די 18-יאהריגע חוה בוכבינדער. פאגאטאוויע האט זי אפגעפיהרט אין ראדאגאשטשער שפיטאל.

Dr. med.
L. Berman
צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען, מענער-שוועכע-בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.
עלע ארט אנאליזען.
נאכמי' פון 8—11 און 4—8 אוו. זונטאג פון 9—1 בייטאג.
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען.

נייע אויפקלערונג וועגען האנד-ווערקער-פאטענטען

דער צענטראלער האנדווערקער-פארבאנד טיילט אונז מיט:

אין שייכות מיט די ידיעות, אז האנדווערקער, וועלכע ארבייטען אליין זענען באפרייט פון פאטענט ווערט אויפגעקלערט, אז לויט'ן געזעץ דארפען אלע האנדווערקער אהן אויסנאהם אויסקויפען פאטענטען.

די ארטיגע שטייער-מאכט קען, אין אויסנאם-פאלען, ווען דער האנדווערקער איז שטארק פער-ארימט, געבען איינצעלנע ערלייכטערונגען אין ארבייטען אהן פאטענטען.

אזא דערלויבעניש ווערט אבער געגעבען נאכדעם ווי דער קאנטראל פון שטייער-אמט שטעלט פעסט, אז דער האנדווערקער ארבייט אהן שום געהילפס-קרעפטען און, אז ער איז באמת אזוי פעראָרימט, אז ס'איז נישטא שוין וואס צו נעמען ביי איהם.

אנגעשטעלטע פון קראנקען-קאסע, מאגיסטראט און אינסטיטוציעס פון עפענטליכען געברויך

וועלען מארגען נישט פערשטרייקען

(א) אין צוזאמענהאנג מיט'ן פראטעסט-שטרייק וואס איז פראקלאמירט געווארען אויף מארגען, ווערען מיר אינפארמירט, אז די אנגעשטעלטע פון דער קראנקען-קאסע, מאגיסטראט און די אנגעשטעלטע אין די אינסטיטוציעס פאר עפענטליכען געברויך וועלען נישט פערשטרייקען.

די ארעסטירטע מערדער פונ'ם קראנקען-קאסע-בעאמטען

(2) די ארעסטירטע צוויי מערדער פונ'ם קראנקען-קאסע-בעאמטען סטאניסלאוו פודלאזש הייסען: באלעסלאוו פאקולסקי און אסטא אדאלף. פאר'ן טויט האט פודלאזש אנגעגעבען דער פאליציי זייערע נעמען און דערקלערט, אז דער ערשטער האט איהם געשטאכען און דער צווייטער האט איהם געהאלטען פאר די הענד.

א פאבריקס-שרפה

(2) נעכטען אינדערפריה איז פון דערוויילע נישט פעסטגעשטעלטע סבות אויסגעבראכען א שרפה אין דער פאבריק פון דער פירמע „עליאש צאדקעוויטש און יהודה קאן" אויף שענקעוויטש 77.

די ארויסגערופענע צוויי פייערלעשער-אפטיילונגען האבען די שרפה איינגעלאשען נאך א שעה שווערער ארבייט.

דער היזק איז א בעדייטענדער.

מיניסטעריאלע פעראָרדענונג וועגען בעקערייען

(2) כידוע האט זיך אין דעצעמבער פ.י. געענדיגט דער לעצטער הנחה-טערמין ביז וועלכען עס האבען געדארפט טאלערירט ווערען די בעקערייען וואס ענטשפרעכען נישט די מיניסטעריאלע פעראָרדנונגען פון יאהר 1929.

אויף דער אינטערווענץ פון א רייהע ארגאניזאציעס האט דאס אינערן-מיניסטעריום בעשלאסען ארויסצוגעבען א פעראָרדנונג דורך וועלכער עס ווערט פראלאנגירט די ליקווידאציע צייט אויף ווייטערדיגע יאהרען — מיט דער בעווארעניש אבער, אז די בעקערייען מוזען ענטשפרעכען די מינימאלע בעדינגונגען.

די פעראָרדנונג דארף שוין גאר בקרוב דערשיינען.

דערווייל ווערען פערזיגעלט די יעניגע בעקערייען וואס זענען בעזונדערס שמוציג.

היינט וועט יעקב לעשטשינסקי רעדען אין „פילהארמאניע"

איבער דער טראגישער לאגע פון די יודען אין דער פאשיסטישער עפאכע!

היינט, דינסטאג 9 אווענד וועט דאס יודישע לאדז האבען די איינציגע געלעגענהייט צו הערען רעדען אין „פילהארמאניע" דעם בעריהמטען יודישען היסטאריקער און פארשער פון דער יודישער עקאנאמיק יעקב לעשטשינסקי א. ד. ט. „די טראגישע לאגע פון די יודען אין דער פאשיסטישער עפאכע" און איבער „דעם קאטאלעפ אויפשטייג פון די דייטשע יודען פון פריהערדיגען דייטשלאנד און זייער איצטיגער ירידה בייםן היטלער-רעזשים". יעקב לעשטשינסקי האט יאהרען-לאנג געוואוינט אין דייטשלאנד, קען אויסגעצייכענט די דארטיגע פאליטישע און עקאנאמישע פערהעלטנישען און איז לעצטענס ארויסגעשיקט געווארען פון דארט, צוליב זיינע ארטיקלען איבער היטלער-דייטשלאנד.

יעקב לעשטשינסקי איז אויך בעריהמט אלס אויסגעצייכענטער רעדנער.

ארטאפעדישער אנשטאלט

ארטעזען, גארסעטן, א. ר. ט. אפעדישע אפאראטען אלער ארט, לייכטע פלאט-פוס-איינלאגען געגען פיס-שמערצען אלס נאך גיפס-אבדרוק.
Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović
פיעטריקאווער 119, טעל. 281-81

דער אריער-פאראגראף

ר. איזראעל

שפאנענדער ראמאן פון דער איצטיגער ווילדער צייט

4

קיצור פון ערשטען קאפיטעל

שרה די אלמנה האט שטארק געווירבט אין קליינעם שטעטעל אין פוילען אויס מורא פאר דעם גורל פון איהר זוהן הענעך, וועלכער איז געווען אין דייטשלאנד.

אין דייטשען שטעטעל אולם האבען די היטלעריסטען געפייערט זייער זיג, בעת די וואהלען צום רייכסטאג. די נאציס זענען געקומען צו דער מאכט.

דער רייכער פאבריקאנט היינריך זאקס איז דורך די נאציס ארעסטירט געווארען און שרעקליך צושלאגען געווארען. דאס האט געזעהן העלען.

העלען איז געווען א טאכטער פון לייטענאנט האנס האמערשטיין, געווען פערליבט אין היינריך זאקס. איצט איז זי געלאפען פון היינריכס שטוב אין דער פאבריק, כדי איהם אוועקצוטראגען די מתנות פון היינריכס מוטער פון פוילען, וועלכע זענען אנגעקומען מיט דער פאסט.

די האט געזעהן די סצענע אויפ'ן גאס, ווי מ'פיהרט דאקטער א פערבלוטיגטען און צושלאגענעם, העלען האט געוואוסט, אז איהר פאטער, דער מלחמה-אינוואליד איז בעשטימט געווארען אין היינטיגען טאג אלס פלאץ-קאמענדאנט, אין שטעטעל און די איז געלאפען אין „ברוינעם הויז", כדי צו בעטען איהר פאטער, אז ער זאל ראטעווען היינריכען.

העלענס פאטער האט גראד קאנפערירט מיט עטליכע שטורמיסטען. נישט געקוקט דערויף האט העלען איהם אנגעהויבען צו בעטען, אז ער זאל זיך איינשטעלען פאר היינריכען. דער לייטענאנט האנס האמערשטיין איז געווען נישט אנגענעהם צו הערען מיט זיין טאכטער אין דער אנוועזענהייט פון די שטורמיסטען און ער האט שטרענג בעפוילען זיין טאכטער, אז זי זאל איהם נישט שטערען אין זיין ארבייט און אהיימגעהען.

העלען איז געווען פערצווייפעלט, דאך איז זי געפאלען אויף א געדאנק, זי האט זיך אנגעטון א האקענקרייץ אויפ'ן מאנטעל און איז ארויס אין גאס.

———

העלען איז געגאנגען גלייך אין „ברוינעם הויז". ס'איז שוין געווען מיטאג-צייט, אין שטעטעל האט זיך נאך אלץ געטומלט ווי אין א יריד-טאג. אויפ'ן הויף פון ראטהויז האט העלען זיך צונויפגעמישט מיט די ברוין-העמדעלדיגע און האקענקרייץ-טרעגער. אין שטעטעל איז קיינמאל נישט געווען אזויפיל נאציאנאל-סאציאליסטען ווי איצט באר אויפ'ן הויף פון ראטהויז. ווער ס'איז יא געווען אין דער פארטיי און ווער עס האט איצט געטראגען ברוינע העמדלען, ווייל יעדער האט געהאלטען, אז ס'וועט איצט גלייכער זיין צו געהערען צו דער פארטיי. העלען האט זיך ארומגעדרעהט אויפ'ן הויף און געזוכט צו געניסען דעם צוטריט פון די שטורמיסטען, וועלכע האבען געגעבען בעפעהלען און פעראָרדענונגען. זי האט דעם צוטריט נישט לאנג געדארפט זוכען, זי איז דאך עפעס געווען די טאכטער פון האנס האמערשטיין, פון דעם פיהרער אין שטעטעל און פון איהם איז דאך איצט געווען אלץ אנבעלאנג.

— ווי מיינט איהר ווער זיך איצט איינשטעלען די ארדנונג ביי אונז? האט העלען געפרעגט איינעם פון די עלטסטע, וועלכע זי האט אגב געקענט, לודוויג קראניגג.

— דאס איז אלץ אנבעלאנג אין איער פאטער, העלען, ער איז איצט עולה לגדולה געווארען. דאס מינכענער „ברוינע הויז", וואו ס'זיצט דער פיהרער היטלער אליין, האט איהם בעשטימט אלס דעם קאמענדאנט, ער האט דאך געוויס א פלאן, ווי אזוי די ארדנונג איינצושטעלען.

— איהר פערשטעהט קראניגג, מיין טאטע ווייסט נישט פון קיין סענטימענטען, ער איז א קריגס-העלד און א שטרענגער בעאמטער, ער וועט דאך מיר נישט דערצעהלען וועגען זיינע פלענער.

— נו, גענוג העלען, אזוי דארף זיין.

— איהר ווייסט קראניגג, וואס ער האט מיר געזאגט, האט העלען מיט א שמייכעל צוגעגעבען אז איך בין נאך יונג און דארף מאכען די שווארצע ארבייט אין דער פארטיי.

— אפשר גאר וואשען די פאדלאגעס אין דעם קאנצענטראציע לאגער וועלכען מיר ארדנען דא איין, האט קראניגג זיך צולאכט אויף דער גאנצער שטים.

— ביי מיין פאטער האט איהר דאס אויך גע'פועל'ט, און איבערצייגט, וואלט איך זיך אליין אויך נישט געשעהמט דאס צו טוהן, פאר דער נאציאנאלער רעוואלוציע, פארן דריטען רייך.

— נו, איך וועל אנגעהמען איער אפערטע, האט לודוויג ווייטער געלאכט, איך בין טאקע בעשטימט געווארען אלס דער עלטסטער אויפזעהער פון קאנצענטראציע לאגער, כוועל שוין ארבייט פאר איך געפינען, אויב איהר זוכט די אזוי שטארק. ס'וועט זיין א כבוד צו האבען אלס מיין אינטעליגענטע א טאכטער פון מיין אבערבעפעהלסהאבער.

— אלזא קראניגג איהר זאגט מיר צו געבען ארבייט ביי איך אין לאגער.

— אויב איהר ווילט גאר, אבער איהר דארפט וויסען, אז דאס וועט נישט זיין קיין אנגענעהמע ארבייט. דא וועלען מיר אויך נישט קענען האבען צו טון מיט ווייבערישע סענטימענטען. דא וועלען מיר אונזערע געפאנגענע, די פערפלוכטע מארקסיסטען און יודען נישט געבען קיין האניג צו לעקען, איך ווייס נישט, צי איהר וועט זיך טויגען אויף אזא ארבייט.

— איך וועל איך זאגען דעם אמת, קראניגג, איך האב דאך ביז היינט געארבייט, איהר ווייסט דאך, אז איך בין געווען אנגעשטעלט אלס בוכהאלטערין אין דער פאבריק פון היינריך זאקס...

— אמת, איך האב זיך גארנישט געכאפט דערויף, פארוואס זאלט איהר העלען נישט ווייטער דארט ארבייטען.

— דערפאר, ווייל דאס וועט נישט זיין קיין ארבייט פאר אונזער זאך, איבעריגענס, איז דאך היינריך זאקס א יוד.

— די אנטי-בעהמונג וועט געוויס נישט מעהר בלייבען ביי איהם, מיר ווייסען דאך אליין נישט, ווי אזוי מיר וועלען ווייטער האנדלען, יעדענפאלס האבען מיר דעם „יודעשע" אהערגעבראכט און ער וועט אביסעל ביי אונז בלייבען.

— ווי אזוי וועט די פאבריק ווייטער געהען? דארט ארבייטען דאך איבער טויזענד ארבייטער, ביי וועלכע מ'קען נישט אפנעהמען דאס ברויט.

— מיר האבען שוין דארט אריינגעזעצט א דירעקטאר.

— וועמען האט איהר בעשטימט אויף דעם אמט.

— דעם לייטענאנט בעהמע.

— בעהמע, האט זיך העלען ווי דערשראקען, בעהמע איז דאך זאקסעס א גרויסער בעל-חוב, ער איז דאך דעם יוד שולדיג זעהר פיל געלד.

— פון וואנען ווייסט איהר דאס, העלען.

— איך האב דאך א צוטריט צו די ביכער אין דער פאבריק און קען גראד גוט בעהמע'ס קאנטא.

— איז וואס האט דער דיקער דייטש ווידער געלאכט, איז בעהמעס גליק, אז ער איז פונקט אריינגעפאלען דארט אריין, ווידער וועגען אבסאלוטער גערעכטיגקייט קען אין א צייט פון א רעוואלוציאנערער אויפשוואונג קיין רייד נישט זיין, איבעריגענס, האט איהר דאך העלען אליין געזאגט, אז זאקס איז דאך נישט מעהר ווי א יוד.

— אויב אזוי וועל איך, שוין זיכער אין דער פאבריק מעהר נישט ארבייטען, מיט בעהמען צוזאמען נישט, ווייל מיר זענען ברוגז צוליב שוין זיך צוליב גאנץ פריוואטע אנגעלעגענהייטען.

— גוט, העלען, איהר האט ביי מיר ארבייט אין לאגער, מארגען קענט איהר זיך שטעלען צו דער ארבייט, אויב אבער איהר וועט ביי מארגען אינדערפריה חרטה האבען, איז אויך נישט קיין ביזן, וועל איך איך אויסשטרייכען פון דער רשימה.

— ניין, קראניגג, איך וועל זיכער קיין חרטה נישט האבען, איך קום מארגען צו דער ארבייט.

העלען האט זיך נאך א געווייל צייט ארומגעדרעהט אויפ'ן הויף, געפרובט זיך צו דערוויסען וועגען יעדער פרט, וועגען יעדער ביינעם, וואס ווערט אריינגעפיהרט.

אין איהר קאפ האבען זיך געמישט פערשידענע דרייסטע פלענער, די האט נאר נישט געוואוסט, צי זי וועט האבען גענוג כוח זיי אויסצופיהרען.

— אלפרעד בעהמע, דירעקטאר פון דער פאבריק, האט העלען זיך געטראכט, דאס איז די איראניע פון גורל, אלפרעד בעהמע, דער אויסוואורף, דער באנקראטשיק, דער הולטאי, דער, וואס לויפט מיר נאך טאג און נאכט מיט זיינע מיאוסע פארשלאגען, דער, וואס האט שוין עטליכע מאל פון מיר בעקומען א לעקציע, ווי אזוי מ'דארף זיך בעציהען צו אנשטענדיגע מיידלעך, ער איז דאס געווארען דער דירעקטאר פון היינריכס פערמעגען, פון זיין עהרליכער ארבייט. געוויס דארף אזוי זיין. מיר מאכען דאך עפעס איצט אמאך די נאציאנאלע רעוואלוציע.

(פארטזעצונג קומט)

האנדווערקעריי און האנדעל

אויף דער וואך

פיהרען האנדעלס-ביכער

דער נייער האנדעלס-קאדעקס פון יולי

נאך אין 18-טען יאהרהונדערט, ווען דאס עקאנאמישע לעבען איז נאך נישט געווען אזוי קאמפליצירט, ווי אין אונזער דור, האט דער גרויסער פילאזאף געטהע זיך אויסגעדריקט וועגען בוכהאלטעריע בזה הלשון: „די דאפעלטע בוכפיהרונג איז איינע פון די שענסטע ערפינדונגען, וועלכען דער מענשליכער מוח איז נאר געווען בכוח צו בעגרייפען: יעדער גוטער בעל-הבית וואלט געדארפט דאס איינפיהרען אין זיין ווירטשאפט".

די דאזיגע ווערטער בעקומען א בעשטעטיגונג אויך דורך דעם, וואס זינט די דאפעלטע בוכהאלטעריע איז ערפונדען געווארען נאך אין יאהר 1694, האט זיך ביז היינטיגען טאג נישט געפונען קיין מאטעמאטיקער, וועלכער זאל געווענטשעלען אנאנדערער מין בוכהאלטעריע, וועלכע זאל זיין געבויט אויף אנדערע יסודות. אמת, מען האט די בוכהאלטעריע מאדערניזירט. אויך אפילו מעכאניזירט. אבער די הויפט-מהות פון דער דאזיגער לעהרע איז געבליבען אומבעריהרליך, ווייל וועד ווייסט זיך נישט, אז די ריכטיגע בוכפיהרונג — ווירוט די ריכטיגסטע סטאטיסטיק. צי דאס געשעפט בעווענט די געהעריגע מאטעריעלע נוצען, איז פיהלבאר אויף יעדער ענגיונג אין געשעפט. — בעצוועקט, אז בעבוי יעדען מאמענט האבען מיר א בעריכט וועגען לויף פון יעדען טייל געשעפט, אזוי אויך וועגען דער גאנצער אונטערנעהמונג.

א דאנק דעם פעליכטער דאס די גוטע גיהרונג פון געשעפט, — מאכט יעדע טעות אלס אונמעגליך און נאך און נאך כמה מעלות טובות...

מיר הערען אבער די מיינונגען פון היינטיגען סוחר'שום, אז ... דעם, וואס זיי שאצע אפ אלע פאזיטיווע זייטע פון דער בוכהאלטעריע. לעבען מיר אבער אין אזא כאאטישער צייט, אז פון דער בוכהאלטעריע האבען בלויז מאראלישע סאטיספאקציעס אין צו וועניג און וועלכע זענען די ממשות'דיגע, ד. ה. פראקטישע נוצען דערפון?

די ווייטער אויסגעצייכנטע ווירקליכע נוצען זאגען בענוג, ווי בויטיג עס איז צו פיהרען בוכהאלטעריע: 1) נידריגערער אומזאץ שטייער סטאזיקע, 2) בעפרייאונג פון די קאסטע וועגען פון ארט. 280 פון שטייער קאדעקס א. א. אויב די נוצען זענען נישט גענוגענד, ווייל האט די ווערט דאס רוהיגע בעוואוסטזיין, אז מען קען אייך נישט שאצען סיי דעם אומזאץ, סיי דעם הכנסה שטייער, (ווען עס איז אפילו קיין הכנסה לגמרי נישטא!) ווילקירליך, אזוי ווי עס טוהט דער ניי שטייער ארדינאציע, לויט וועלכע „דער שאצער" וועט זיין דער באמשעלניק פון אורזשאנד סקארבאווי בכבודו ובעצמו?... קרח מכאן וקרח מכאן!

די קאטעגאריע „רעגיסטרירטע" סוחרים וועט דאך די בוכהאלטעריע גזירה סיי ווי נישט אויסמיידען — דארף דאס געשעהען פון 1. יולי 1934; ווען עס געהט אריין אין קראפט דער נייער האנדעלס-קאדעקס שוין להלוטין. בעסער איז דאס אייב צופיהרען פון ביי יאהר אן.

דער נייער האנדעלס - קאדעקס בעשטימט, אז יעדער סוחר, וואס איז רעגיסטרירט אין האנדעלס-רעגיסטער, איז פערפליכטעט צו פיהרען האנדעלס-ביכער.

פאר נישט פיהרען האנדעלס-ביכער וועט מען בעשטראפט ווערען מיט טורמע ביז 6 חדשים.

דאס דאזיגע געזעץ געהט אריין אין קראפט פון 1-טען יולי, 1934.

לאדזער האנדווערקער נוצען נישט אויס די רעגירונגס-קרעדיטען

די סיבה דערפון איז די שווערע בעדינגונגען ביים נעהמען די הלוואות

ווי מיר האבען שוין בשעתו מיטגעטיילט, האט די לאדזער ק. ק. א. גענומען אויף זיך די אויפגאבע פונאנדערצוטיילען צווישען די לאדזער האנדווערקער די הלוואה פון דער „באנק גאספאדארסטווא קראיאוועגא" אויף א סומע פון 65 טויזענד זלאטיס. די אקציע פונאנדערצוטיילען די הלוואות האט זיך אנגעהויבען נאך אין חודש אקטאבער 1933. די ביטעס פון די האנדווערקער זענען בעטראכט געווארען דורך א ספעציעלער קאמיסיע ביי דער האנדווערקער-קאמער מיט'ן אנטייל פון א פארשטעהער פון ק. ק. א. נאכ'ן פאזיטיווען ערלעדיגען פון דער ביטע איז זי אפגעשיקט געווארען אין דער קאמונאלער קאסע צום אויסצאהלען. דער העכסטער קרעדיט, וואס א האנדווערקער האט געקענט בעקומען איז געווען 2000 זלאטיס.

ווי מיר דערוויסען זיך איצט איז די סומע פון 65 טויזענד זלאטיס דורך די לאדזער האנדווערקער נישט אינגאנצען אויסגענוצט געווארען, ביז איצט זענען פערטיילט געווארען קרעדיטען אויף 37 טויזענד זלאטיס.

ס'וועט דאך קיינעם נישט איינפאלען אפילו צו טראכטען וועגען דעם, אז 65 טויזענד זלאטיס קרעדיטען פאר די לאדזער האנדווערקער איז צופיל און די האנדווערקער האבען ביז איצט נישט געקענט פערדייהען די דאזיגע פאזיציע. מיט וואס פערטייטשט זיך אבער דאך דער אומשטאנד וואס די האנדווערקער אייקען זיך נישט מיט נעמען די קרעדיטען? ווי מיר האבען זיך אינפארמירט ביי די קאמפעטענטסטע קוועלען פערטייטשט זיך דאס, דערמיט, וואס די בעדינגונגען ביים נעמען די קרעדיטען זענען אזעלכע שווערע, אז קיינער ווען זיך נישט אנגאזשירען אין זיי. קודם כל וואלט געדארפט אפגעשאפען ווערען די פארשריפט, אז די גאנצע הלוואה וואס א האנדווערקער נעמט דארף אינגאנצען אפגעצאהלט ווערען שוין נאך 6 חדשים און ס'קען קיין רייד נישט זיין וועגען פראלאנגאציעס. פאר א האנדווערקער איז דער בעדינג בכלל נישט אננעמבאר, א האנדווערקער דארף קרעדיט אויף איינקויפען זיך מאטעריאל פארן סעזאן, כדי ער זאל קענען אויסארבייטען זיינע פראדוקטען און זיי פערקויפען אין סעזאן. אדער ווען ער נעמט פון א בעשטעלונג אויסצופיהרען און נעמט אליין וועקסלען מעהר ווי אויף 6 חדשים, דעריבער קען דער לאדזער האנדווערקער לעת-עתה נישט געניסען פון די רעגירונגס-קרעדיטען.

די שרעקליכע לאגע פון שוסטער-פאך

צוליב דעם וואוקס פון די מעכאנישע רעפעראציע-ווארשטאטען

מעמאריאל פון די שוסטער-צעכען צום האנדעלס-מיניסטער

איינע פון די גרעסטע זארגען און גלייכצייטיג מפלות פון דעם האנדווערק אין פוילען איז דאס, וואס עס וואקסען כסדר די מעכאנישע ווארשטאטען צו רעפארירען אלטע שיך. די דאזיגע ווארשטאטען רייסען ארויס ביים שוסטער-פאך די לעצטע מעגליכקייט פון עקזיסטענץ. די שוסטער און קאמאשען-מאכער-צעכען האבען ביז איצט אהן ערפאלג, געמאכט די גרעסטע בעמיהונגען איינצוהאלטען דעם וואוקס פון די מעכאנישע ווארשטאטען, קעמפענדיג אזוי ארום פאר דער עקזיסטענץ פון טויזענדער שוסטער-ווארשטאטען.

די דערמאהנטע צעכען האבען לעצטענס אפגעגעבען פאלגענדען מעמאריאל אין האנדעלס- און אינדוסטרי-מיניסטעריום:

די קאנקורענץ פון די מעכאנישע רעפאראציע-ווארשטאטען, וועלכע ענטשטעהען אין די שטעט, דערפיהרט צו פולשטענדיגער נויט און עלענד די אזוי אויך פערארימטע שוסטערס, דער אויסלענדישער קאפיטאל, וועלכער אימפארטירט נישט בלויז, נאר ארבייט אויך אויס אין לאנד מעכאנישע שיך אין א קאלאסאלער צאהל. איצט עפענען זיי מעכאנישע ווארשטאטען צו רעפארירען שיך, אפנעהמענדיג ביי די שוסטער-האנדווערקער זייער לעצטע שטיקעל ברויט, די נויט ביי די שוסטערס איז אזוי גרויס, אז די מעהרהייט פון זיי שטארבען פשוט פאר הונגער מיט זייערע פאמיליעס, די נויט איז אזוי גוט ביי דעם מייסטער, ווי ביי דעם געזעלען, וועלכען ס'איז אויך דורך די מעכאנישע ווארשטאטען אוועקגענומען געווארען די ארבייטס-מעגליכקייט.

שוין אין יאהר 1932 האבען די שוסטער-צעכען אפגעגעבען א מעמאריאל אין האנדעלס- און אינדוסטריע-מיניסטעריום וועגען א פראיעקט פון א געזעץ וועגען שיצען די שוסטער-מלאכה, בעטענדיג צו פערווערען דאס שאפען פון מעכאנישע ווארשטאטען אויף צורעכט צו מאכען שיך, ליידער איז ביז איצט נישט ערשינען קיין שום פעראָרדנונג, וועלכע זאל זיך געגען דעם אקעגנשטעלען און איצט דערוויסען מיר זיך, אז אויך די פוילישע שיך-פאבריקען האבען בדעה איינצואָרדנען אין זייערע געוועלבער מעכאנישע רעפאראציע-ווארשטאטען. אויב דאס זאל געשעהען און די טעמפא צו מעכאניזאציע זאל נישט איינגעהאלטען ווערען, וואלטען טויזענדער שוסטער געבליבען אהן ארבייט.

אין מערב-אייראפא ווערען היינט ארויסגעגעבען ספעציעלע פעראָרדנונגען צו פערקלענערן די מעכאניזאציע פון א גאנצע רייה פראדוקציע-צווייגען, כדי צו פערקלענערען די ארבייטסלאזיגקייט. ס'וואלט דעריבער געווען א גערעכטע זאך, אז אויך אין פוילען, וועלכעס איז דאך נישט קיין גרויסאינדוסטריע-לאנד זאל איינגעהאלטען ווערען די צו גרויסע מעכאניזאציע, וועלכע איז אנגעהויבען געווארען דוקא אין דער צייט פון גרעסטען קריזיס.

צוליב דעם ווענדען זיך די שוסטער און קאמאשען - מאכער-צעכען צום מיניסטעריום, אז ס'זאלען ארויסגעגעבען ווערען ספעציעלע פעראָרדנונגען, וועלכע וואלטען געקענט פערבעסערען די בעציהונגען און אפשטעלען די מעכאניזאציע פון די שוסטער-רעפעראציע-ווארשטאטען. אויפ'ן אויסגאנג פון דער דאזיגער אינטערווענץ ווארטען די שוסטער מיט גרויס אומגעדולד.

פון סאציאליסטישן האנדווערקער-פעריין

נאכן איבערציהען זיך אין נייעם לאקאל אויף ציגעל-גאס 4 איז רעארגאניזירט געווארען די גאנצע ארבייט אין פעראיין. עס איז אדורכגעפיהרט געווארען א גענויע איבעררעגיסטראציע פון אלע מיטגלידער, עס איז איינגעשטעלט געווארען א נייע ארדנונג אין די פאכען. אזוי למשל: איז אין פאך

טריקא - נייער

אין פערלויף פון לעצטען סעזאן אדורכגעפירט געווארען א גאנצע רייה אקציעס מיט א גינסטיגען רעזולטאט. עס זענען איינגעשטעלט געווארען ספעציעלע פראפעסיאנאלן, וועלכע האבען דאס צוויג אויף דעם פאך, און מען קען פעסטשטעלען, אז די גאנצע 100 פראצענט פון פאך איז ארגאניזירט ווי מיטגלידער אין פעראיין. יעצט ווערען אין פאך געמאכט אלע צוגרייטונגען צום קומענדען זומער-סעזאן, האפענטליך וועלען אויך די פארשטעהענדע אקציעס געקרוינט ווערען מיט דערפאלג.

אויך

די סוויטער-נייער

זענען ארגאניזירט אין פעראיין. אין די לעצטע טעג ווערען אויסגעהערט בעריכטען פון סעזאן צוליב דעם, וואס דאס פאך איז ערשט ארגאניזירט געווארען פאר'ן לעצטען סעזאן, זענען ענטשטאנען געוויסע דעפעקטען ביים פערענדיגען די אקציע בכדי צו פערמיידען אין דער צוקונפט עהנליכע פאלען, ווערען שוין יעצט געמאכט אלע ארגאניזאציאנעלע צוגרייטונגען. אויך דא איז צו האפען אויף א פרוכטבארע ארבייט.

די לויז-וועבער

האבען אין פערלויף פון לעצטען סעזאן אנגעפיהרט א גאנצע רייה אקציעס, וועלכע האבען זיך פערענדיגט מיט דערפאלג. אין דאזיגען פאך ווערט יעצט געפיהרט א ווערבירונגס - ארבייט, צו דעם צוועק ווערט פאר די לוין-וועבער געשאפען א ספעציעלער לאקאל אין בעלום. די לוין-וועבער האבען זיך געשטעלט אין א נאהענטען קאנטאקט מיט די שטעדט און שטעדטלעך ארום לאדז, וועלכע נעהמען ארויס ארבייט פון לאדז און אונטערגענומען ביי די דערמאהנטע אנ'אקציע, אז זיי זאלען נישט ארבייטען ביי ערגערע בעדינגונגען ווי אין לאדז. אין רעזולטאט פון דער דאזיגער אקציע ווערט שוין אין די נאהענטסטע טעג אין איינעם פון די שטעטלעך געשאפען אנ'אפטיילונג פון סאציאליסטישען האנדווערקער-פעראיין.

אין פערלויף פון די לעצטע עטליכע חדשים איז פארגעקומען א שפאלטונג

ביי די אלטווארג-שוסטער

אבער דער טייל וואס איז פערבליבען אין סאציאליסטישען האנדווערקער - פעראיין האט זיך ווייטער געפיהרט זיין ארבייט און נאך מעהרערע קאנפערענצען זענען כמעט אלע אפגעשפאלטענע מיט א גאר קליינעם אויסנאהם צוריק אריינגעטרעטען אין פעראיין. די ארבעט אין דאזיגען פאך ענטוויקעלט זיך מיט אנ'אויסערגעוועהנליכען טעמפא. ביים פאך עקזיסטירט א הלוואה-קאסע, וועלכע בארגט אויס יעדע וואך אנ'אנדערן מיטגליד פון 100 ביז 200 זל. יעצט ווערט ביי די אלטווארג-שוסטער דעבאטירט די פראגע וועגען גלייכשטעלען די לוינען פאר ארבייט.

אויך

דער ראד-פערקעהר

טרעט צו צו אנ'אינטענסיווער ארבייט אין דער בראנזשע. אויך דער ראד-פערקעהר האט „א סעזאן" אין יאהר, פון יאנואר ביז מערץ. אבער נישט צום פערדינען נאר צום אוועקגעבען געלד, ווי דאס איז פאר נומערן, פאר שטייערן און אנדערע עהנליכע אויסגאבען, בכדי לייכטער צו מאכען דאס אדורכקומען דעם דערמאנטען „סעזאן" ווערט שוין צוגעגרייט אנ'ענטשפרעכענדע אקציע, און די נאהנסטע טעג קומט פאר א גרויסע מיטגלידער-פערזאמלונג וועגען די אלע פראגען.

אין אלגעמיין פיהלט זיך א שטארקע אויפלעבונג אין פעראיין, אין גאר בעזונדער ביי די כאלופניקעס.

אבסערוואטאר.

פערלעגענע חובות אין די סאציאלע פערזיכערונגס-אינסטיטוציעס

אויף וואס פארא אופן קען מען זיי בעצאהלען

די פראגע איז באר טיילווייז ערלעדיגט געווארען

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט זענען פארעפענטליכט געווארען צירקולארען פון מיניסטער פאר סאציאלער שוץ וועגען פערלייכטערען דאס צאהלען די פערלעגענע אפצאהלען אין קראנקען-קאסע און פערזיכערונגס אנשטאלטען.

אין פרינציפ דארף די פראגע פון פונאנדערלעגען אויף ראטעס די פערלעגענע פערזיכערונגס-חובות ערלעדיגט ווערען דורכן סיים. דער דאזיגער געזעץ-פראיעקט וועט נאך אריינגעטראגען ווערען אין סיים אויף דער איצטיגער סעסיע, דערוויל אבער האט דאס מיניסטעריום פערעפענטליכט די ענטשפרעכענדע צירקולארען וועגען פערלייכטערען פון אפצאהלען די פערלעגענע חובות.

אין בעצוג צו די פערלעגענע חובות פון פארן 1 אקטאבער 1931, דארפען די קראנקען-קאסעס זיך פיהרען אויף פאלגענדען אופן: די פראצענטער פון די פערלעגענע חובות זייט זייער ענטשטעהען ביזן 30 סעפטעמבער 1933 ווערען געשטראכען, נאכן שטרייכען די פראצענטער דארפען די חובות פון פארן 1 אקטאבער 1931 פונאנדערגעלעגט ווערען אויף ראטעס; ביי היפאטעקארע פערזיכערונג אויף 10 יאהר, אנהויבענדיג פון 1 יאנואר 1935 מיט 4 און א האלב פראצענט צינזען א יאהר פון 1 אקטאבער 1933 און אהן היפאטעקען אויף 3 יאהר מיט 6 פראצענט צינזען א יאהר.

וואס יעקב לעשטשינסקי דערצעהלט

פון א שמועס מיט דעם בעריהמטען יוד. עקאנאמיסט און שריפטשטעלער

איך בין געווען א מזל׳דיגער, א מענש, וואס דער מזל לויפט איהם ממש נאך. פון עטליכע הונדערט אויסלענדישע זשורנאליסטען אין בערלין בין איך אויסגעקליבען געוואָרען פון דער היטלער־באנדע אלס דער ערשטער צו גיין אין טורמע און גע־רען ארויסגעווארפען פון דייטשלאנד.

בין איך געקומען קיין פראג, טשעכאסלאוואַקיע, איז דארטען גראד באלד געווארען א פאר־ביק. די דריי און א האלב מיליאן דייטשען, וואס לעבען אין טשעכאסלאוואקיע, האבען אנגעהויבען א פאשיסטישע אגיטאציע, וועלכע האט געשטעלט איז געפאהר די גאנצע רעפובליק, גלייכצייטיג האבען זיך אנגעהויבען איבערפאלען אויף אנטלאָפענע פאליטישע עמיגראנטען פון דייטשלאנד. עס איז געקומען דער פיהרער פון די דייטשע ס. ד. שיידעמאן, קיין קארלסבאד, האט מען איהם ארומגערינגעלט מיט אזא נעץ פון שפיאנען, אז ער איז קוים א לעבעדיגער פון דאַרטען אנטלאָפען. דער יודישער פראפעסאר לעסינג, וועלכער איז געווען וויניגער פארזיכטיג, האט טאקע בעצאהלט מיט זיין לעבען.

בין איך אריבער קיין ריגע. איך האב באמת געגלויבט, אז דא וועל איך קענען זיך אפרוהען. ביקש יעקב לישב בשלוה — ר׳ יעקב וויל אביסעל אפרוהען זיך פון היטלער׳ס וועלט־אויסלייזער. און שטעלט איך פאר — אין דעם טאג פון מיין אנקומען, האבען די לעטישע פאשיסטען צוזאמענגערופען באר אין ריגע אליין 26 גרויסע פערזאמלונגען, און די גאנצע שטאט האט געציטערט נאר וועגען דער דאזיגער גרויסער געשעהעניש.

און עס איז טאקע אין לעטלאנד א גרויסע געשעהעניש. מיט אמאל, ווי פון הימעל אראפגעפאלען, איז דער פאשיזם אויסגעוואקסען אין א שטארקער בעוועגונג, און דער עיקר — עס האבען איהם אנגעהויבען העלפען מיניסטאָרען, הויכע פאליציי־בעאמטע און אנגעזעהענע פארטיי פיהרער. ווי די אלע וואלטען געפיהלט, אז די הערשאפט פון די פאשיסטען איז אונפארמיידליך, און זיי ראטעוועט זיך שוין פון דער „זינקענדיגער דעמאקראטישער שיף״, פארסטראכירען זיך שוין פאר דער צוקונפט.

26 פערזאמלונגען אין אזא קליינער שטאט ווי ריגע, האלטען די גאנצע שטאט געשפאנט און געריצט, און ווען מען זעהט נאך, אז די דאזיגע פאשיסטישע פערזאמלונגען זענען איבערפילט און ווערען שטארק געהיט און געשיצט פון דער פאליציי און פון דער רעגירונג, איז קיין וואונדער נישט, וואס פון דער געשפאנטקייט און געריצטקייט קומען ארויס א פאניק און נידערגעשלאגענקייט.

אז די יודען האבען אראפגעלאזט די נעזער פון אלעמען, איז קיין וואונדער נישט. אט האט צולמין, דער פיהרער פון די פאשיסטען, געזאגט אין זיינע א רעדע:

„מיר זענען נישט קיין בארבארען און מיר האבען נישט בדעה פיזיש אויסראטען די מינדערהייטען. מען דארף נאר איבנאנצען ארויסטרייבען זייערע עקאנאמישע פאזיציעס, און זיי וועלען זיך אליין צולויפען. די דייטשע וועלען אנטלויפען קיין דייטשלאנד, די פאליאקען — קיין פוילען, א טייל יודען וועט אנטלויפען קיין פאלעסטינע, און די איבערגעבליבענע וועט מען אזוי פערביטערען דאס לעבען, אז זיי וועלען מיט דער צייט אונטערגעהען״.

עס איז פאראן א מיינונג, וואס האט א גרויסען גרונד, אז די גאנצע בעוועגונג ווערט געפיהרט פון היטלערס אגענטען און ווערט געשמירט און געטריבען מיט היטלערס געלד, די היטלעריסטען האבען א סך געשריגען און אויך א סך געטריבען וועגען א וועג קיין „אסטען״, דאס מיינט, קיין ראטען־פערבאנד. א פאשיסטיש לעטלאנד איז נישט קיין שלעכטע וועג אהין.

דאך וואלט די דאזיגע בעוועגונג נישט פארגעשטעלט מיט זיך קיין שום געפאהר, ווען די רעגירונג זאל זיך אנדערש פערהאלטען. די רעגירונג איז אין לעטלאנד א רעאקציאנערע, א רעכטע — א פערבינדונג פון א פויערים־פארטיי מיט א פאר בירגערליכע פארטייען. זיי זענען אמאל געווען דעמאקראטיש, אבער דאס איז שוין איצט פערגעסען געווארען. איצט איז דער יוסטיץ־מיניסטער א מיטגליד פון דער פאשיסטישער ארגאניזאציע. און וועגען אינערן־מיניסטער שמועסט מען, אז ער איז קרוב למיתה. דאס הייסט, אז ער שטייט שוין מיט איין פוס אין דער פאשיסטישער ארגאניזאציע.

אין סיים האט דער פיהרער פון די סאציאל־דעמאקראטען, קאלנין, אויפגעוויזען ווי די פאשיסטען דרינגען אריין אין דער ארמיי, צווישען די בעאמטע און דער פאליציי. ער האט אויפגעדעקט די פראוואקאטארישע שפיל פון די דייטשען, ער האט אויספיהרליך זיך אפגעשטעלט אויף דער פאגראם אגיטאציע פון די פאשיסטען און אויף א געשעהעניש אין קרייסלאוועק, וואו עס האט שוין געהאלטען ביי א פאגראם, און דאך האט מען די ארגאניזאטארען פון פאגראם נישט ארעסטירט. דער קרייסלאוועקער פאליציי־שעף איז אפגעזאגט געווארען פון זיין שטעלע, ווייל ער האט געהאט די העזה צו מאכען א פראטאקאל אויף די ארגאניזאטארען פון דער פערזאמלונג, וואס מען האט דעם פאגראם צוגעגרייט.

ווי אזוי האט די רעגירונג רעאגירט אויף דער אנטי־פאשיסטישער קאמפאניע פון די סאציאל־דעמאקראטען? זי האט פערבאטען די סאציאליסטישע ספארט און זעלבסטשוץ־ארגאניזאציע און האט נאך מעהר גענומען אונטער איהר שוץ די פאשיסטישע ארמיי. און אז די סאציאל־דעמאקראטען האבען געגרינדעט א נייע ספארט ארגאניזאציע, פערפאלגט מען די און מען וועט זי מסתמא אויך צושליסען.

די אנטיסעמיטישע פרעסע ארבייט מיט די אייגענע מעטאדען, ווי אין דייטשלאנד, די פערשפרייטען מעשיות, אז קערענסקי איז א יוד, און ער האט בעגראבען רוסלאנד, אז יודען און מארקסיסטען זענען די גרעסטע שונאים פון לעטלאנד. די יודען האבען פערכאפט דעם גאנצען האנדעל פון לעטלאנד און געוויס דעם גאנצען האנדעל און אלע קאפיטאלען. און אין די זעלבע צייטונגען, וועלכע שרייען: „לעטלאנד פאר לעטען״! געפינען מיר בעשרייבונגען, ווי היטלער האט גליקליך געמאכט דאס דייטשע פאלק, האט פערקלענערט די ארבייטסלאזיגקייט און האט געראטעוועט די גאנצע מענשהייט פון דער יודישער און מארקסיסטישער פעסט.

די שטימונג פון דער יודישער בעפעלקערונג ווערט אלץ ערגער און געדריקטער לגבי דעם האנדלען געשלאסענעם פאשיסטישען פראגראם פון אלע בירגערליכע לעטישע פארטייען, דער בלאק פון די נאציאנאלע מינדערהייטען, וואס איז געווען אזא ווילסטיגער פאקטאר אין דער יונגער לעטלענדישער מלוכה איז צופאלען.

און דאס טראגט אין זיך נאטירליך גרויסע סכנות פאר די העלפט פון יודישען וואלעט.

די פיהרער פון דעם לעטישען רעגירונגס־פאשיזם מאכען נאך דעם עסטרייכישען פאשיזם פון דאלפוס. זיי לאזען בכיוון זיך פערוועלקן דער היטלעריסטישער געפאהר אין לעטלאנד. פלוצ־צו ווערען דערנאך די רעטער פון לעטלאנד אלא דאלפוס, דער דאלפוס פון לעטלאנד איז אולמאניס.

אט אזוי בין איך אריינגעפאלען פון פייער אין פלאם. אין טשעכאסלאוואקיע קעמפט כאטש די רעגירונג מיט דער אלץ וואקסענדיגער פאשיסטישער מגפה. דא אבער ווערט זי נאר געשטיצט פון דער רעגירונג. אבער אין ביידע לענדער קומט די פאשיסטישע מגפה פון איין קוואל — פון דעם ברודיגען היטלער קוואל.

— אבער ווי אזוי, האט זיך די לעטישע רעגירונג דערוואגט ארויסצושיקען איך, נאכדעם ווי איהר דעפארטאציע פון דייטשלאנד האט ארויסגערופען אזא רעש אין דער וועלט.

— אויס מורא פאר דייטשלאנד, נישט נאר מ׳האט געגען מיר אנגעהויבען א העצע אין דער היטלער פרעסע פון לאנג און די דייטשע דעפוטאטען און לעטישען סיים, וועלכע האבען געפרעגט: „צי איז לעטלאנד געווארען א פראווינץ פון פאלעסטינע״! נאר דער דייטשער געזאנדטער אין לעטלאנד האט געפאדערט ביי דער רעגירונג מיך ארויסצושיקען, א נישט וועט דייטשלאנד אויפהערען צו קויפען לעטישע פוטער (העכער האלב פון דעם לעטישען פוטער־עקספארט גייט קיין דייטשלאנד). און עס האבען נישט געהאלפען קיין שום השתדלות׳ן פון די יודישע דעפוטאטען, סיי צוליב דעם רעאקציאנערען קורס פון דער רעגירונג (וועלכע האט שוין אנגעצוגעגרייט די ענדערונג פון דער קאנסטיטוציע), סיי צוליב דעם טעם, אז עס לוינט זיך נישט צו קריגען מיט דייטשלאנד, צוליב פרעמדע.

די צוויי פנים׳דיגע פאליטיק לגבי יודען אין דייטשלאנד

די פאראָרדענונגען פון ארבייטס־מיניסטער געגען באיקאט פון יודישער ארבייט

און די אנטי־יודישע פראקטיק פון די לאקאלע נאציאנאל־סאציאליסטישע ארגאנען

בערלין (יט״א) דער רייכס־מיניסטער פאר ארבייט אין דייטשלאנד האט ארויסגעשיקט אינסטרוקציעס צו אלע ארבייטס־קאמיסארען זיי זאָלען אנבעהמען שריט, כדי אפצושטעלען די דיסקרימינאציעס געגען יודישע פירמען אדער יודישע אנגעשטעלטע און פערבאטען די נאציאנאל־סאציאליסטישע קאמיטעלעך אין די יודישע פירמען צו פערפאלגען יודישע אנגעשטעלטע אדער דראָהען זיי מיט רעוואָלוציאָנס אדער געוואלד.

בעריכטע פון פערשידענע טיילען פון לאנד ווי אויך פון פערשידענע קרייז־פארשטעהערשאפטען וואס זענען דערהאלטען געווארען דורכ׳ן ארבייטס מיניסטעריום אין בערלין — ווערט געזאגט אין דער פאראָרדענונג — טיילען מיט וועגען א גרויסער צאהל פאלען, ווען די נאציאנאל־סאציאליסטישע קאמיטעלעך און האנדעלס אונטערנעהמונגען האָבען געפאָדערט צו בעזייטיגען די יודישע אנגעשטעלטע. חוץ דעם האבען פיל קאמיטעלעך געפרובט אויפצווינגען זייערע פארלאנגען, דראהענדיג מיט פיזישען געוואלד. אין די אלע פאלען האבען די קאמיטעלעך געהאנדעלט געגען די אינסטרוקציעס פון דער רעגירונג. דער רייכסווירטשאפטס־מיניסטער האט פעראָרדענט, אז נישט ארישע פירמען דארפען נישט באיקאטירט ווערען.

דערפון איז אויך קלאר, אז נישט ארישע ארבייטער און אנגעשטעלטע געפינען זיך אויך אונטער רעגירונגס שוץ.

דער רייכסמיניסטער פאר פראפאגאנדע ד״ר געבעלס האט זיך אויך ארויסגעזאגט אין דעם זין, ערקלערענדיג, אז קיין שום אויסנאהמס־מיטלען דארפען נישט אנגעווענדעט ווערען געגען יודען אין ווירטשאפטליכען לעבען, צום סוף ווערט דערמאהנט די געמיינזאמע מעלדונג פון די ווירטשאפטס און ארבייטס־מיניסטעריען פון 21טען אקטאבער 1933 מיט דער צושטימונג פון פרייסישען אינער־מיניסטער, וואס פערווערט אנגריפען אויף א וועלכען עס איז טייל פון ווירטשאפטליכען פראנט, אזוי ווי די אויבענדערמאהנטע פאלען זענען אין סתירה מיט די פעראָרדענונגען פון דעם ארבייטס־מיניסטער אין פערשטענדיגונג מיט׳ן אינערן מיניסטער אנצונעהמען שריט געגען עהנליכע האנדלונגען פון די נאציאנאל־סאציאליסטישע קאמיטעלעך.

בערלין (יט״א) די נאציאנאל־סאציאליסטישע פרעסע אין רייכלאנד פיהרט א שארפע קאמפאניע געגען דעם ווירטשאפטס־מיניסטער שמיט און פאדערט צוריקצוציהען די פעראָרדענונגען וועגען נישט באיקאטירען די יודישע פירמען.

די „העסישע פאלקסבלאט״ גרייפט אן דעם מיניסטער פאר זיין פרא־יודישע שטעלונג און דראהט, אז די נאציאנאל־סאציאליסטען וועלען אנווענדען רעפרעסיעס געגען אלע צייטונגען, וואס וועלען פערעפענטליכען די פרא־יודישע פעראָרדנונגען.

די קרייז־לייטונג פון דער נאציאנאל סאציאליסטישער פארטיי אין גאטהא האט ארויסגעגעבען אינסטרוקציעס פאר אלע איהרע מיטגלידער, אז „דער פערבאט פאר די מיטגלידער פון דער פארטיי זיך צו בעגעגענען מיט יודישע געשעפטען, מוז אויך אנגעווענדעט ווערען לגבי יודישע דאקטוירים, עס איז געגען די אינטערעסען פון דער פארטיי זיך צו ווענדען צו א יודישען דאקטאר״.

בערלין (יט״א) די קאנצעלעריי פון „נאַטור קור־דאקטוירים״ אין באיערן, וואס איז נאר וואס אפגעהאלטען געווארען האט אנגענומען א בעשלוס, דאס מען טאר נישט יודען ערלויבען צו פראקטיצירען אלס נאטורקור דאקטוירים אין דייטשלאנד.

בערלין (יט״א) דאס בערלינער אפעלאציאנס געריכט האט אנערקענט אלס רעכטמעסיג די בעדינגונג פון א פילם־דירעקטאר אהן קינדיגונג דעם 5. אפריל 1930, הגם ער האט געהאט א קאנטראקט מיט דער פילם־געזעלשאפט, בלויז דערפאר, ווייל ער איז א יוד, דער פילם־דירעקטאר האט געפאדערט אנ׳ענטשעדיגונג פון 11 טויזענד מארק, לויט דעם קאנטראקט און 12 טויזענד מארק פארן פילם־סצענאר, וואס איז אנגענומען געווארען דורך דער געזעלשאפט.

דאס אפעלאציאנס־געריכט האט זיך געשטעלט אויף דעם שטאנדפונקט, אז די פילם־געזעלשאפט איז געווען בערעכטיגט צו דעמיסיאנירען דעם יוד, ווייל די דייטשע רעגירונג האט אנגעהויבען צו פיהרען אנ׳ענטשלאסענע פאליטיק פאר עלימינירען די יודען פון גאנצען קולטור־לעבען אין דייטשלאנד.

—:00:—

א מערקווירדיגע מארד־געהיימניש

וועלכע איז אויפגעדעקט געווארען דורך א צופאל

א יונג מיידעל כאפט זיך ארויס מיט אנ׳איבעריג ווארט און פון דעם דערוויסט מען זיך, אז זי איז דאס דעם מארד בעגאנגען צוליב א קוש

פערדוהארדסוויל איז א קליין שטעטעל אין אמעריקע. די מעהרסטע איינוואוינער זענען שטילע און פרומע מענשען, וועלכע ווייסען נישט פון קיין גרויסע סענסאציעס און געהיימנישען.

דא נישט לאנג אבער צוריק איז דאס שטעטעל פערדוהארדסוויל אויפגעשוידערט געווארען פון א געהיימנישפולען מארד, וועלכער וואלט געמאכט א גרויסען רושם אפילו אין א גאר גרויסע שטאט.

איין פריהמארגען איז א פארמער ביים עק שטאט אויסגעגאנגען מעלקען די בהמות איז פון דערווייטענס האט ער דערזעהען א מענשליכען קערפער. ער האט גלייך געלאדט וויסען דער פאליציי, אבער אויספארשונג האט בעוויזען, אז דער ערמארדעטער איז געווען נעלסאן פאסס, וועלכער איז געווען בעשעפטיגט אין פאסט אמט. נעלסאן איז געווען א שעהנער בחור און א לעבעדיגער יונג, ער איז געווען גוט בעקאנט אין שטעטעל און אלע האבען איהם ליב געהאט. מען האט דעריבער נישט געקענט געפינען קיין אורזאכע, ווארום אימיצער זאל איהם האבען ערמארדעט.

נעלסאן איז ערמארדעט געווארען מיט א קויל פון א ביקס, וואס ווערט געווענליך געברויכט פון פארמער, וואס געהען אויף געיעג. נעבען טויטען קערפער האט מען אויך געפונען א קליין מעסערל. דאס מעסערל האט אבער נישט געהאט אויף זיך קיין בלוט־פלעקען, און אויפ׳ן קערפער האט מען אויך נישט געפונען קיין סימנים פון קיין שטעכען. דעריבער האבען די דעטעקטיווען, וואס האבען אנגעהויבען צו אונטערזוכען די געהיימניש פון מארד, נישט געשענקט קיין אויפמערקזאמקייט צו דעם מעסערל און זיי האבען גענומען זוכען א ביקס, פון וועלכע די מערדערליכע קויל איז ארויסגעשאסען געווארען.

עס איז אבער געווען נישט אזוי לייכט דעם ביקס צו געפינען, ווייל כמעט אלע פארמער׳ס פון ארומיגען געגענד און פיל איינוואוינער פון שטעטעל, וואס פלעגען געהן אויף געיעג, האבען געברויכט דעם זעלבען סארט ביקס און די זעלבע קוילען ווי די, וואס מען האט געפונען אין פאסס קערפער. אלע בעמיהונגען צו געפינען א שפור צו דעם מארדער האבען זיך אויסגעלאזט מיט גאר נישט.

מיט עטליכע טעג שפעטער האט זיך איין פארמער געמאלדעט, אז ער האט ערגעץ געפונען אזא מעסערל, ווי מען האט געפונען נעבען מיר־טען קערפער. ווען די דעטעקטיווען האבען אנגעפאנגען צו פארשען פון וואנען דאס מעסערל איז געקומען, האט זיך ארויסגעוויזען, אז מיט א יאהר צוריק האט א וואוילטעטיגע מיידעל אויסגעטיילט פרעזענטען צו די קינדער פון שטעטעל. צווישען די פרעזענטען זענען געווען זעקס מעסערלעך, ווי דאס, וואס מען האט געפונען נעבען דעם ערמארדעטען. האבען די דעטעקטיווען בעזוכט אלע קינדער, וועלכע האבען ערהאלטען די מעסערלעך.

פינף פון די זעקס האבען די מעסערלעך ביי זיך, דער זעקסטער אבער האט נישט געקענט ערקלערען, וואס עס האט פאסירט מיט זיין מעסערל, די דעטעקטיווען האבען נאטירליך דעם שפור שוין נישט אפגעלאזען. זיי האבען אונטערזוכט דעם ביקס וואס עס האט זיך געפונען אויף דער פארם, וואו דאס מעסערל איז פערלוירען געגאנגען. זיי האָבען אויסגעשאסען א קויל פון דער ביקס, און האבען נאכהער אונטערזוכט די אויסגעשאסענע קויל און פערגליכען זי מיט דער קויל, וואס מען האט געפונען אין דעם ערמארדעטען קערפער. אויף ביידע קוילען זענען געווען די זעלבע צייכענס, וואס זענען איבערגעלאזען געווארען פון דער ביקס, דורך וועלכע זיי זענען אויסגעשאסען געווארען. ווען מען האט פרובירט צו פערגלייכען די צייכענס מיט קוילען, וואס זענען אויסגעשאסען געווארען פון אנ׳אנדער ביקס פון דעמזעלבען מארק, האבען שוין די צייכענס נישט געשטימט, עס איז שוין מעהר קיין צווייפעל נישט געווען, אז דער ערמארדעטער איז דערשאסען געווארען פון דער ביקס, וואס האט בעלאנגט צו דער פארמער קריסטאף, די דעטעקטיווען האבען גלייך ארעסטירט דעם פארמער און זיין 15־יעהריגען יונגעל, וועלכער האט נישט געקענט ערקלערען, וואס איז געווארען פון זיין מעסערל. איינער פון די צוויי — הייסט עס, אדער דער פארמער אדער דער זוהן — האבען ערמארדעט.

דער פראקוראר האט זיך שוין געקליבען צו בעשולדיגען דעם פאטער מיט דעם זוהן פאר דעם מארד, פלוצלונג האט אבער דער גאנצער ענין אנגענומען אנ׳אנדער ווענדונג, ווען דער אויספארשונגס־ריכטער האט אנגעהויבען אויסצופרעגען אלע מיטגלידער פון דעם פארמער׳ס משפחה, צי ווייסען זיי עפעס נישט וועגען דעם מארד, האט דעם פארמער׳ס 17־יעהריגע טעכטער, סטעלא, געמאכט די בעמערקונג, אז זי איז זיכער, אז נישט דער טאטע און נישט איהר ברודער זענען בעגאנגען דעם מארד, פון אנפאנג האט מען דעם מיידעלס ווערטער נישט גענומען ערנסט און מען האט איהר געהייסען געהן אהיים. שפעטער אבער איז געווארען פערדעכטיג, וואדורך ס׳מיידעל רעדט מיט אזא זיכערקייט, אז דער פאטער און דער ברודער זענען נישט שולדיג אין דעם מארד.

דער סוף איז געווען, אז ס׳מיידעל האט זיך מודה געווען, אז זי איז דאס געווען די יעניגע, וועלכע האט דערשאסען דעם בריוו־טרעגער. זי האט דערצעהלט, אז זי איז איינמאל געגאנגען אין וואלד צוזאמען מיט איהר קליינער שוועסטערל סאפי צו שיסען קאטשקעס. פלוצלונג איז אנגעפאהרען דער בריוו־טרעגער. ער האט געוואלט בעווייזען די מיידלעך, ווי אזוי צו שיסען קאטשקעס. סטעלא האט אבער ערקלערט, אז זי איז אליין א גוטע שיסער׳ין און זי בעדארף נישט אין זיין הילף. ער האט דאן אנגעכאפט ס׳מיידעל די צוגעדריקט צו זיך און זי א קוש געטאן, דאס האט סטעלא׳ן שטארק אויפגערעגט, און זי האט איהם דערשאסען.

דער פארמער מיט דעם זוהן זענען גלייך בעפרייט געווארען און סטעלא איז אנגעקלאגט געווארען אין מארד.

יודישער וויסענשאפטליכער אינסטיטוט.

2000! מאן זענען געווען אין ווארשא אויף דער דאזיגער פארלעזונג 2000!

קיינער פון דער יודישער אינטעליגענץ אין לאדז וועט נישט פערפעהלען צו קומען

היינט, דינסטאג, 9 אוונט אין זאל פילהארמאָניע (נארוטאָוויטשא 20)

אויף דער איין איינציגער זעהר אינ-טערעסאנטער און אקטועלער

פארלעזונג

פון בעריהמטען יודישען היסטאָריקער און עקאָנאָמיסט

יעקב לעשטשינסקי (פון בערלין)

א. ד. ט.:

„די טראגישע לאגע פון די יודען אין דער פאשיסטישער עפאכע"

לייען גענוי איבער די טעזען:

1) די פערצווייפלונג ביי אלע קלאסען פון יודישען פאלק, 2) די סבות פון דער שטארקערער פערצווייפלונג ביי יודען, אלס ביי נישט יודען, 3) דער פאשיזם און זיינע עקאָנאָמישע סבות, 4) דער קאלאסאלער אויפשטאנד פון די דייטשע יודען און זייער איצטיגע ירידה. 5) דער קריזיס און די צוגאב-צרות ביי יודען. 6) קלאסען-הארמאָניע און אינטערעסען-דיסהארמאָניע, 7) אנשטאט קלאסען-קאמף — נאציאנאלער קאמף, 8) אינטערנאציאנאליזם און ווירטשאפט, פאליטיק און קולטור, 9) די ירושה פון קאפיטאליזם אין יודישען לעבען, 10) די עליות און ירידות ביי פערשידענע קלאסען, 11) סאציאלע און נאציאנאלע מעלדערס. 12) דער וואוקס פון דער ארבעטס-פאָנד ביי יודען אין לעצטען יאָהר-הונדערט, 13) די איבערגעקעהרטע סאציאלע פירמידע ביי יודען, 14) די פאשיסטישע איבערגאנגס-עפאכע.

יעקב לעשטשינסקי איז ארויסגעשיקט געוואָרען פון דייטשלאנד צוליב זיינע ארטיקלען אין דער אמעריקאנער פרעסע וועגען היטלער-דייטשלאנד.

בילעטען פון 60 גראָשען אן שוין צו בעקומען אין קאסע פון „פילהארמאָניע" (נארוטאָוויטשא 20)

פון דער האנדווערקער-עקספאזיטור

אונטער'ן פארזיץ פון ה' יוזעפאָוויטש איז פארגעקומען א זיצונג פון עקספאזיטור = ראט, אין וועלכער עס ד'האָבען זיך בעטייליגט אלע לאָדזשער ראט-מיטגלידער ווי אויך ה' באקיעל פון קאליש. אין דער דיסקוסיע ארום אפגעגעבענעם טעטיגקייט-בעריכט בעטייליגען זיך די ה"ה: געלאסען, גלאסמאן, יוזעפאָוויטש, איצקאָוויטש, יאסקאָוויטש און גאקיעל. ס'ווערט דאן בעטראכט די פראגע פון קיהלען - פארטיילונג און יורידישע הילף פאר די מיטגלידער. ס'ווערט אויך בעטראכט וועגען די נאָ-הענטסטע וואהלען צו דער לאָדזשער האנדווערקער-קאמער. עס ווערט אויסגעהערט א בעריכט וועגען דער פעראייניגונג וועלכעס האָט ארומגענומען דאָס אלץ וואס איז שוין געווען פערעפנטליכט אין דער פרעסע.

נאכן בעטראכטען א רייה אָרגאניזאציאָנעלע ענינים ווערט די זיצונג געשלאָסען.

שוועריגקייטען אין האנדווערק

(2) ווי מ'איבפארמירט אונז, האָט די מאכט — אויפ'ן יסוד פון איבער'ווענצען מצד די האנדווערקער-קאמער'ען — איינגעפיהרט שוועריגקייטען איב'ם האנדווערקער-קארטעס, וואס בעשטייען אין דעם, אז פיהרען דעם האנדווערק מעגען נאר אזעלכע פערזאנען וועלכע האָבען זיך פערשאפען האנדווערקער-קארטען,

די דאזיגע שוועריגקייט האָט געמאכט א גרויסען איבערדרוק אויף די האנדווערקער-קרייזען, ווייל א סך בעלי-מלאכות דראָהט די סכנה צו בלייבען אהן ארבייט.

דער ריכטיגער סימן דלות

„אגאנקעס" פון רעפלעקטאנטען אויף ווערען געווינערס און געווינערינס...

(2) נעכטען האָט מען אין לאָדז געקאָנט אָבסערווירען א מערקווירדיגע דערשיינונג, וואס כאראקטעריזירט אויסגעצייכנט די ווירקליכע איצטיגע לאגע:

ביי די קאָלעקטורען האָבען זיך געמליך נעבילדעט אונגעהויערע „אגאנקעס" פון מענשען, וואס האָבען זיך געאיילט אויף לעצטען מאָמענט אויסצוקויפען די 4-טע קלאס.

עס איז געווען אזא ווארטעניש און אויסכאפעניש, ווי אויף ברויט בימים ההם — אין דער ביטערער מלחמה-צייט.

פאָליציי האָט געמוזט רעגולירען די אָרדענונג, און אז עס האָט אויסגעשלאָגען 11 און אין ווארשאָ האָט מען אָנגעהויבען צו ציהען, האָט מען אָפגעשטעלט דעם פערקויף פון די צעטלען, און דיזעלבע פאָליציי-פונקציאָנארען האָבען געמוזט פונאנדערטרייבען די ריזען-עולם'ס, וואס האָבען זיך דווקא געוואָלט ארייַנקריגען אינעווייניג אין די קאָלעקטורען, און אנטיילנעמען אינ'ם שפיל.

ס'איז א שפיל אזא, ווען מען שפילט מיט'ן לעבען...

א „משפחה-אידיליע"...

דעם ווייב — אנ'אויג און דעם זוהן — א קויל

(2) דעם פאריגען זונטאג אין אָווענד האָט זיך איינער קארל טווארדאָווסקי (וואָלטשאנסקא 13) געקריגט מיט זיין ווייב אמאליא.

די קריגעריי איז אריבער אין א געשלעג, בעת וועלכען טווארדאָווסקי האָט אויסגעשטאָכען זיין ווייב אנ'אויג מיט א מעסער.

דער זוהן זייערער קארל האָט זיך געוואָלט אנגעמען דער מוטערס קשיודע, האָט דער פאטער ארויסגעכאפט א רעוואָלווער, און אויף איהם געשאָסען...

צום גליק האָט איהם די קויל אויסגעמיטען.

פאגאטאוויע האָט די שווער-פערוואונדעטע אמאליא טווארדאָווסקא אָפגעפיהרט אין שפיטאל אויף דער זאגעזשניקאָווא, און טווארדאָווסקי גופא איז ארעסטירט געוואָרען דורך דער פאָליציי.

דער גרויסער יודישער קאנצערט פון ישראל אלטער מיט'ן „הזמיר"-כאָר

לטובת דער נאכט-פאגאטאוויע — מאָרגען אין „פילהארמאָניע"

(א) איין טאָג טיילט אונז אָפ פון דעם גרויסען יודישען קאָנצערט פון דעם בעריהמטען אויבערקאנטאָר ישראל אלטער פון האנאָווער.

שרייבען וועגען ישראל אלטער איז נאך וועניג, אלטער'ן מוז מען הערען און הערען, כדי צו האָבען א בעגריף, וואסערע אוצרות ס'שטעקט אין דער יודישער נגינה, בעזונדערס אין די טראַדיציאָנעלע תפלות פון דעם גרויסען קינסטלער ישראל אלטער. אלטער ריהרט די הערצער ביי גרויס און קליין. אלטערס קאָנצערטען בלייבען לאנג אין זכרון. צוזאמען מיט אלטערן טרעט ארויס דער בעריהמטער מענער-קינסטלער-כאָר פון „הזמיר".

און אויב מ'וועט צוגעבען, אז די הכנסה פון דעם גראנדיעזען קאָנצערט געהט לטובת דער נאכט פאגאטאוויע ביי „לינת הצדק", איז צו דערווארטען, אז דער קאָנצערט, וואס קומט פאָר מאָרגען, מיטוואך אָווענד אין „פילהארמאָניע" וועט זיין איבערפולט איבער די ברעגעס!

אנ'אויטא איז צושמעטערט געוואָרען אין א טראמוויי-סלופ

(2) נעכטען אינדערפריה איז אויף דער בושעזשינער גאס, לעם נומער 124 געשעהען פאלגענדער פאל:

איינער, א שאָפער האָט געוואָלט אויסמיידען דעם דורכגעהענדען 68 - יאָהריגען ווינצענטי ראַקיצקי (פון עמיליע פלאטער 23), וועלכער איז אגב א טויבער — און דערביי אזוי האסטיגען קערעוועט געטון דעם רודער, אז די טאקסובקע זיינע איז ארויפגעשפרונגען אויף א טראמוויי - סלופ און אין איינגאנצען צושמעטערט געוואָרען.

דער שאָפער איז פון דער קאטאסטראָפע ארויס מיט א צוקאלעטשעטען קאָפ און פנים. אויך ראַקיצקי האָט א צוקאלעטשעטען קאָפ.

אויפגעריסען א פאבריק-קעסעל

(2) פון אנ'אומבעוואוסטער סיבה האָט נעכטען אויפגעריסען דער דאמף-קעסעל אין דער אפרעטור פון „אראם אדער" אויף 11 ליסטאָפאד 192.

פון אויפרייס איז צושמעטערט געוואָרען א שטיק דאך.

קיין אומגליק מיט מענשען איז נישט געשעהן.

פאָליטישע שאפקע אין דער „זשעמיאנסקא"

אין דער צוקערניע „זשעמיאנסקא" געהט אלץ ווייטער מיט גרויס ערפאָלג סטעפאן געלבארד'ס פאָליטישע שאפקע „פרעהליך זאָל זיין", וועלכע נעהמט זעהר שטארק אויס ביי די בעזוכער.

נאָמינירט א פערוואלטונג אין פערבאנד פון די האנדווערקער-קאמערען

חיים ראסנער — וויצע-פרעזעס, אדוו. הערשבערג — פערוואלטונגס-מיטגליד

ביז דער צייט ווען ס'וועט אָפיציעל געעפענט ווערען דער פערבאנד פון די האנדווערקער-קאמערען, האָט דאָס האנדעלס-און אינדוסטרי-מיניסטעריום בעשטימט א צייטווייליגע פערוואלטונג פון פערבאנד, כדי נישט איבערצורייסען די ארבייט, וועלכע איז איבערגענומען געוואָרען דורך דעם ראט פון די האנדווערקער-קאמערען.

אין דער צייטווייליגער פערוואלטונג זענען בעשטימט געוואָרען: פרעזעס - סענאטאָר וועגעט, וויצע-פרעזעס — דעפ. אידזשיקאָווסקי און חיים ראסנער, פערוואלטונגס = מיטגלידער: סענאטאָר וויעבאָוויטש, דעפ. סנאסטשינסקי, יוזעף שעראקאָווסקי און אדוו. הערשבערג.

אויפרוף פון יודישען פ.ע.נ.-קלוב צום חודש פון יודישען בוך

צו אלע פריינד פון דער יודישער ליטעראטור!

ס'איז אייך געוויס אלעמען בעקאנט די קאטאסטראפאלע לאגע פון דעם יודישען בוך. אהן א שול-וועזען מיט יודיש אלס אונטערריכט-שפראך, ארגאניזירט און אויסגעהאלטען פון דער מלוכה פעהלט אויך דער נאָרמאלער נאטירליכער באזיס פאר דער ארגאנישער ענטוויקלונג פון דעם יודישען בוך-וועזען. אויב עס וועט נישט פריהער געזיים איז אומזיסט דערגאָן צו דערוואַרטען א צייט פון שנים. דערפאר איז גאר קיין וואונדער נישט, וואס די יודישע פערלאגען פונקט ווי אלע אנדערע קולטור=פאזיציעס, האלטען זיך אויף ניסים, ווייל אויסער, וואס מיר זענען אנגעוויזען אויף זיך אליין, קומט אונז אויס צו שטיין אין קאמף געגען א וועלט מיט שונאים, וועלכע ווילען נישט נאר רואינירען אונזער פיזישע עקזיסטענץ, נאר אויך אונטערדריקען אונזער גייסטיג דאזיין, אונזער נאציאנאל לעבען. דערוויל עקזיסטירט אונזער יודישער קולטור ווי א נס בפרט נאך אין די יאָהרען פון דער אזוי לאנגדויערענדער ווירטשאפטליכער נויט, ווען די לאגע איז נישט צום אריבערטראגען קאטאסטראָפאל.

אבער בשעת א קאטאסטראָפע מוז מען ראַטעווען כאָטש דאָס טייערסטע, דאָס וויכטיגסטע, דעם גייסטיגען אינהאלט, די קולטור-פאזיציעס. און נאטירליך אין דער ערשטער ריי דאָס יודישע בוך, דער פ.ע.נ. קלוב אלס רעפרעזענטאנץ פון דער יודישער ליטעראטור, ניט איצט צוליב דעם צוועק די איניציאטיוו צו אָרגאניזירען א בילינען חודש פאר'ן יודישען בוך און אפעלירט צו אלע פריינד פון יודישען ווארט זיך אקטיוו צו בעטייליגען אין דער אונטערגענומענער אקציע. מיר האָפען, אז קיינער פון אייך וועט זיך נישט אָפזאָגען מיטצוהעלפען, אז דאָס יודישע בוך, דער פונדאמענט פון אונזער מאָדערנער קולטור, זאָל זיך געפינען אין דער ביכער-שאנק פון יעדען אינטעליגענטען יודישען הויז.

ווער עס קויפט דאָס בעסערע יודישע בוך, העלפט מיט צו אסעקורירען פאר דעם יודישען ווארט א בעסערע צוקונפט.

פריינד פון דער יודישער ליטעראטור! טוט אייער ערן-חוב און שטיצט די אקציע צו פערשפרייטען דאָס יודישע בוך.

יודישער פ.ע.נ.-קלוב אין ווארשא.

פאָליטישער פראצעס

(2) דאָס קרייז-געריכט האָט נעכטען פערמשפט דעם 18-יאָהריגען אברהם-יצחק וואלקאָוויטש, וועלכער איז בעשולדיגט געוואָרען אין פיהרען א קאָמוניסטישער טעטיגקייט.

וואלקאָוויטש האָט בעקומען א פסק דין — אנדערטהאלבען יאָהר צו זיצען.

אריינגעוואָרפען א זויג-קינד אין א קלאָזעט ארויין

(2) אויף קילינסקיעגאָ 100 האָט אנ'אומבעקאנטע פרוי אריינגעוואָרפען אין קלאָזעט-גרוב א 3-וואָכעדיק קינד – א מיידעלע.

דאָס קינד, וואס מ'האָט ארויסגעשלעפט פון דעם גרוב נאך א לעבעדיגע, איז איבערגעפיהרט געוואָרען אין זשלאבעק אויף טראמוואיאָווא.

פאָליציי זוכט די פערברעכערישע מוטער.

Dr. med.

Z.Rakowski

ספעציאליסט פאר אויערען, נאָז, האַלז און לונגען-קראנקהייטען

פיעטריקאָווער 67, טעל. 127-81

שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7

נעהמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17

פון 11-1 און פון 2-3 נאכם.

Varieteé-Dancing

TABARIN

Narutowicza 20.

גרויסער שלאגער-פראגראם

ערשטקלאסיגע אטראקציעס!

פערגרעסערטער אָרקעסטער

„The Weinroth Band"

אָנהייב טעגליך „FIVE" פון 5—8

קאָנסומציע 80 גר.

Music-hall פון 8—11

פון 11 ביז אינדערפריה

קאבארעט = דאנסינג

זעהר צוגענגליכע פרייזען!

קלאנג-קינא=טעאטער

ZACHĘTA

זגערזשער 26

היינט און פאלגענדע טעג!

די גרעסטע פילם - סענסאציע פון אונזער צייט!

„יוסף אין מצרים"

אין דאָזיגען גיגאנטישען פילם שפילען די בעוואוסטע יוד. שוישפילער פון אמעריקא: בעני אדלער, יוסף גרינבערג, וואלף גאלדפאדען, זיגמונט צוקערבערג, וואלף בארזעל, גערטרוד לעוויטאן, הערמאן שיעראצקי, סאניע אדלער, אידא אדלער, יוסף שווארצבערג

אויסער'ן פראָגראם וועט דער בעריהמטער ניו-יאָרקער אויבערקאנטאָר וואלדמאן מיט זיין גרויסען כאָר זינגען „כל נדרי"

יוסף איז מצרים אין קינא „זאכענטא"

ווי עס איז פאראויסגעזעהן, האט דאס בילד „יוסף אין מצרים" וועלכעס געהט אין קינא „זאכענטא" ארויסגערופען א גרויסע פעראינטערעסירונג, און עס איז נישט קיין חידוש, ווייל די הערליכע אויפנאמען אין דעם ביבלישען פילם איבעראשען ממש אלע צושויער.

ס'איז כדאי צו בעמערקען, אז דער פילם „יוסף אין מצרים" געהט נאר א קורצע צייט.

ד"ר העלער

ספעצ. פאר הויט און וענערישע קראנקהייטען און מענער-שוואכע
8 טראגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונט.
זונטאג פון 11—2 מיטאג.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.
אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזן

ראדיא-פראגראם

דינסטאג, ד. 9-טען יאנואר 1934

7 צייט-סיגנאל. 7.05 גימנאסטיק 7.20 גראמאפאן. ידיעות. 7.40 גראמאפאן. 7.55 הויזווירטשאפט. 11.40 פרעסע, ידיעות. 11.57 צייט-סיגנאל. 12.05 קאנצערט. ידיעות. 12.53 גראמאפאן. ידיעות. 3.25 עקספארט 3.30 קאמוניקאט 3.40 טאנץ-מוזיק. 4, לידער. 4.25 פ.ק.א. 4.40 שפראכן-ווינקעל. 4.55 גראמאפאן. 505 קאנצערט. 5 50 רעפערטואר פון די טעאטערן. קאמוניקאט פון לאדז 6 — רעפעראט 6.20 מוזיק. 7.05 פערשידענעס, 7.25 פעליעטאן. 7.40 ספארט. 7.47 ידיעות, 8 אפערעטקע. 10.45 טאנץ מוזיק. 11 ידיעות. קאמוניקאטען. 11.05 טאנץ-מוזיק.

* * *

פון אויסלאנד

6.30 בודאפעשט אפערע פון וואגנער. 8.05 פראג סימפ. קאנצערט. 8.10 קעניגסוואוסטערהאוזן, ארקעסטריום. 8.20 בוקארעשט סימפ. קאנצערט 8.40 מיילאנד אפערעטקע.

אויסשטעלונג פון ראוואסקא-קאהן

אין לאקאל פון „חיוא" איז אויפגעני געפענט געווארען די בילדער - אויסשטעלונג פון ראוואסקא-קאהן.

די אויסשטעלונג פארדינט בצווכט צו ווערען.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי — — — —	86 50
3 פראצענטיגע בוראוולאנע —	41.25
4 „ דאלארובקא —	52.00
7 „ סטאבילויזאציע (אמ.)	58.88
8 „ ווארשאווער מאנד-בריף	54.75
8 „ לאדזער . .	49.00
ענגלישער פונט — — —	29 09
דאלאר - אפיצ. 5.72, נישט אפיצ. —	5.65
גאלד-דאלאר — — — —	8.95
גאלד-רובל — — — —	4.65
דייטשער מארק — — —	2.11

מעלדונגען

וואה בילעטען און שטאט'שע שבעלער אין אין קינאס.

די קולטור קאמיסיע ביי דער מאגיסטראט-ביבליאטעק גיט ארויס הנחה בילעטען און שטאטישען טעאטער צו דעהר ביליגע פרייזען ספעציעל צוגענגליך פארן ברייטען עולם. עס ווערען אויך איינגעארדנט ספעציעלע הנחה פאר־שטעלונגען.

די הנחה בילעטען אין די קינאס זיינען שטענדיג גילטיג, (אויך שבת און זונטאג) צווישען אנדערע זיינען צו בעקומען הנחה-בילעטען אין „ראקסי" אויפ'ן סאוויעטישען פילם „שטורם-בריגאדע".

דער סעקרעטאריאט פון דער מאגיסטראט-ביבליאטעק אל. קאשטשושקי 9 טעלעפאן 191-50 איז טעגליך פון 10 ביז 2 בטאג, און פון 4 ביז 10 אווענט.

קלאנג-קינא CAPITOL זאוואדזקא 16

היינט פרעזענטירען מיר די וואונדער בארע העלדין פון פילם „זייטיג געסעל" Irene DUNN אין דעם גלענצענדען אמאנט Philips HOLMES אין דער פאסצינירענדער דראמאטישער דראמע א. נ.

„דער פרוי'ס סעקרעט" „אנקעל מאזעס"

די געהיימנישען פון א פרוי'ס לעבען. די ליבע איז פערבאטען מיט רעכט. אויסער'ן פראגראם: אפארס.

— דאס איז דער נעכסטער פראגראם פון אונזער קינא

קירצליך: עפאפיי פון פרעהליכקייט און טרויער פון יודען אויף דער ברייטער וועלט אין הערליכען מייסטערווערק פון שלום אש א. נ.

Dr. med. **Niewiażski**

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע
אנדזשעיא, 5 טעל. 159-40
נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.
זונטאג און יום-טוב פון 9 — 1 פארטאג.
בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

כירורגישער קאבינעט
Dra med.
M. Kantor
איז געווארען איבערגעטראגען!
אויף זשעלאנא 5
טעל. 112-22
נעהמט אן פון 1—3 און פון 6—8 אוו.
לעטשניצע-פרייזן.

כירורגישער קאבינעט
D. med.
J. Szreiber
געפינט זיך יעצט אויף
Narutowicza 9 tel. 122-95
אפעראציעס, אפאטרונקעס, היילט ושילאקעס א.א.וו.
נעמט אן פון 2 ביז 3 און פון 7 ביז 8.30 אוו.
לעטשניצע-פרייזן.

Dr. med.
Z. Datyner
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען, בלאז און אורין-קראנקה.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעהמט אן פון 2—3 און פון 6—8 אוו.

מיר מאכען בעקאנט וועגען דער ערעפנונג פון דער בעסטער און 1-טער

אייז-גליטש

אין דער יורישער געגענד, אויף דער 11. ליסטאפאד (קאנסטאנטינער) 16
איינגאנג פאר דאמען און שילער 25 גר.
„ „ ערוואקסענע 45 גר.
עס וועלען אויפען ארט ארויסגעבארגט גליטשער און אויך אנגענומען צום שלייפען.

געזונט איז אן'אוצער

Primeros PREZERWATYWY

איז די גאראנטיע פארן געזונט

כירורגישער קאבינעט
Dr. med. M.
Eljasberg
80 פיעטריקאווער 80
טעל. 117-87.
נעהמט אן פון 3—5 נאכמיטאג.

Dr. med. **I. Gajst**
האט זיך איבערגעצויגען אויף
זגערזשער 40, טעל. 119-45
נעמט אן פון 10 ביז 11 און פון 5—6 אוו.

Dr.
S. Kantor
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע
וואוינט יעצט
Piotrkowska 90, tel. 129-45
נעמט אן פון 8—2 נאכמ. און פון 4—9
אוו., זונטאג און יום-טוב פון 8—2 נאכמ.

LECZNICA
chorób
uszu, nosa i gardła
מיט שטענדיגע בעטען
עס ארדינירען די דאקטוירים:
Dr. IMICH, Dr. WOŁYŃSKI
PIOTRKOWSKA 55
fr. I p., tel. 174-74.

Dr. med.
Ignacy Grynberg
ספעצ. פאר אינערליכע קראנקהייטען
צעגעלניאנא 17, טעל. 174-15
נעמט אן פון 6 ביז 7 אוונט.

כירורגישער קאבינעט
Dr. med. פון
A. FORSZANSKI
Piotrkowska 101
tel. 210-76
נעהמט אן פון 1—2 און פון 5—7 אוונט
אפעראציעס, אפאטרונקעס, קווארץ, דיאטערמיע א. ז. וו.
לעטשניצע - פרייזע.

Dr. med.
Haltrecht
ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעמט אן פון 8—1 מיטאג און פון 6—9 אוונט.
זונטאג פון 10—1 בטאג.
אלע ארט אנאליזען.
פאר ארבייטסלאזע לעטשניצע-פרייזן!

Dr.
Wajnberg
ספעצ. פון לונגען, הארץ און סקלעראזי-קראנקהייטען
וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—4, 8—9 אוו.

אויערען, נאז און האלז-קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67. טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטארישעס פון 11—2 און פון 5—8 אוונט.

רעכער אויף דער מאשין
ווערען אנגענומען אויסצוניייען ביי ג. נארדמאן, שרודמיעסקא 8

קליינע אנאנסען

1 זלאטי
אנאנס ביז 15 ווערטער

פערשידענעס

Właściciel biura podań, energiczny administrator, przyjmie administrację domu. Pierwszorzędne referencje. — Oferty sub „Energiczny"

שמוהלען נענוצטע זוכען מיר צו קויפען זאפארט (אנ'ערך 50) אויף ביוראאיינריכטונגען און זאכען-העגנער. אפערטען אין דער אדמיניסטראציע פון דער צייטונג פאר „קאסע". 84

8-וגג, פארמירער! גאזאוויניע-קאקס צו בעקומען זאכאדניא 32, אין קוילען-סקלאד (וויז-א-ווי דעם לאמבארד)

איך נעהם אן רענדער צו שקארפעטען אויף א 12/80 מאשין. צו ערפאהרען ביי זפקאוויטש, וואלטשאנסקא 21.

Zaginiony został kwit kaucyjny za Nr. 53911 na zł. 15.—

זיכערע הילף און א רפואה!

אהן אפעראציע, אהן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פארגיפטונג פאר קראנקע אויף ברוכען, פאר מענער, פרויען און קינדער. פערשידענע קאליבערס אין נוח. פאר הויקערס אהן פים.

פערלאזט נישט די קראנקהייט, ווייל דער ווינקעל-ברוך קען ווערען גרויס ווי א מענשען-קאפ, און עס פאלט ארויס אין דעם פים איז דער קראנקער אין א גרויסער סכנה, דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטארבליך. ספעציעלע גומענע הייל-באנדאזשען בעזונדערע: ווכער דאס שווערסטען ברוך, אויך פאר הויקערס, לייטנענטען ספעציעלע הייל-גארסעטן און אפאראטען פאר פערקרימטע פים און פלאטפים, ווי אויך קינסטליכע געמאכטע פים. עמפפאנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוונט.

אכטונג

זייט דעם ערשטען אקטאבער ד. י. ווערען אלע קראנקע אין מיין ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט נור פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט.

איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט

Specialist Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped

פון לעמבערג

Łódź, Wólczańska 10, tel. 221-77, front, parter.

מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.

הערמיט דריק איך אוים מיין הערצליכסטען דאנק דעם ארטאפעד. ספעציאליסט ה' דיר. י. ראפאפארט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10, פראנט, פארטער, פאר'ן איינהאלטען מיר מיין דאפעל-ברוך, וועלכעס האט מיר פיל יאהרען זעהר שטארק שמערצען פערשאפט. איך ערקלער דא מיט צופרידענהייט. דאס א דאנק ה' דיר. י. ר. האט מיט זיין אויסגעצייכנעטע מעטאדע זעהר פיל געהאלפען און איך פיהל מיך זעהר גוט און ארבייטספעהיג, פאר וועלכעס איך דאנק איהם בעסטענס

Herman Dylion. (13)

קלעפסידרעס

צו זעהר ביליגע פרייזען
נעהמט אן די דרוקעריי פון
„נייעם פאלקסבלאט"
די קלעפסידרעס ווערען אין משך פון 1 שעה אויסגעפערטיגט און פונאנדערגעקלעבט איבער שטאט.

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה: פאר'ן טעקסט — פרייטאג און ערב-יום-טוב 24 גר. אין דער צייט שפאלטען; אין טעקסט — 40 — 68 —; נעבן טעקסט — 12 — 18 —. נעקראלאגען 20 גר. א מ/מ (אין דער צייט שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווערטער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע ווארט 10 גר.

אויסער דער שטאדט 50 פראצ. טייערער. אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

אבאנאמענטס-פרייז: אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקע — 1 דאל.

פעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדרוקען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס

פאר'ן אינהאלט און פאר מין פון די אנאנסען איז דער פערלאג גישט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטראציע אפען פון טאג און ביינאכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.

Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman